

Aste Põhikooli õppekava

Alus: Vabariigi Valitsuse 06.01.2011.a määrusega nr.1 „Põhikooli riiklik õppekava“

Kooskõlastatud:

Aste Põhikooli õppenõukogus: 30.08.2023 1-4/7

Aste Põhikooli hoolekogus: 09.06. 2022 nr.2

Aste Põhikooli õpilasesinduses: 06.06.2023 nr.6

Kehtestatud kooli direktori käskkirjaga 01.09.2023 nr. 1-2/1

2023/2024

SISUKORD

1.	Üldsätted	5
1.1	Kooli õppekava koostamise alused ja ülesehitus.....	5
1.2	Kooli õppekava üldosas esitatakse	5
2	Põhihariduse alusväärtused	6
3	Aste Põhikooli põhiväärtused:	7
4	Aste Põhikooli eripära.....	7
5	Õppe- ja kasvatusesmärgid	7
6	Põhikooli sihiseade	8
7	Pädevused	9
7.1	Üldpädevused	9
8	Aste Põhikooli üldpädevuste kujundamine.....	11
9	Õppekeskkond ja õppimise käsitlus.....	14
10	Õppimise käsitlus	15
11	I kooliastmes taotletavad pädevused	16
12	Õppe ja kasvatus rõhuasetused I kooliastmes	17
13	II kooliastmes taotletavad pädevused.....	18
14	Õppe ja kasvatus rõhuasetused II kooliastmes	19
15	III kooliastmes taotletavad pädevused	19
16	Õppe ja kasvatus rõhuasetused III kooliastmes.....	21
17	Õppekorraldus	21
18	Tunnijaotusplaan õppeaineti ja klassiti	23
19	Valikkursuste loendid ja valimise põhimõtted	24
20	Riiklikus õppekavas ette nähtud vaba tunni maht on jaotatud järgmiselt:.....	24
21	Läbivate teemade ja lõimingu rakendamine.....	25

22	Õpetuses ja kasvatuses käsitletavat läbivad teemad.....	26
23	Liikluskasvatuse teemad ja nende käsitlemine.....	29
24	I kooliastme lõpuks õpilane:	30
25	I kooliastmel on liikluskasvatuse eesmärgiks	30
26	II kooliastme lõpuks õpilane:	31
27	II kooliastmel on liikluskasvatuse eesmärgiks:	31
28	III kooliastme lõpuks õpilane:	31
29	III kooliastmel on liikluskasvatuse eesmärgiks:.....	32
30	III kooliastme loovtöö temaatika valiku, juhendamise, töökoostamise ja hindamise kord	
	32	
30.1	Üldsätted	32
30.2	Mõisted	33
30.3	Loovtöö eesmärk.....	33
31	Loovtöö korraldamise põhimõtted	33
32	Loovtöö liigid.....	35
33	Loovtöö juhendamise põhimõtted	36
34	Loovtöö vormistamine	36
35	Loovtöö kaitsmise korraldamine	37
36	Loovtöö hindamine	37
37	Õppekeskkonna mitmekesistamiseks kavandatud tegevused, sealhulgas õppekava rakendamist teotavad tegevused.....	38
37.1	Ülekooliliste projektide kavandamise põhimõtted.....	38
37.2	Koolidevaheliste projektide kavandamise põhimõtted	38
37.3	Õppekäigud	39
37.4	Huviringid:.....	39
38	Õppe ja kasvatus korraldus ja ajakasutus	39

38.1	Õppe ja kasvatuse korraldus	39
39	Õppe ja kasvatuse ajakasutus	40
40	Õpilase arengu ja õppimise toetamise ja hindamise korraldus.....	40
41	Käitumise ja hoolsuse hindamine.....	41
42	Hindamisest teavitamine	42
42.1	Hinde vaidlustamine	42
42.2	Kujundav hindamine	43
42.3	Hindamisel viie palli süsteemis:	44
43	Kokkuvõtvad hinded ja järgmisse klassi üleviimine põhikoolis	45
43.1	Täiendav õppetöö ja klassikursuse kordama jätmise.....	47
43.2	Põhikooli lõpetamine	48
44	Õpilaste ja lastevanemate teavitamine ja nõustamise korraldus	49
45	Hariduslike erivajadustega õpilaste õppekorralduse põhimõtted, tugiteenuste rakendamise kord	50
45.1	HEV õpilaste tugi- ja nõustamissüsteemi töökorraldus Aste Põhikoolis.....	50
46	Tugispetsialistid koolis.....	50
46.1	Rakendatavad tugimeetmed:	51
46.2	HEV õpilaste õppimist ja arengut toetav tööühm.....	54
47	Töö andekate õpilastega	56
48	HEV õpilasele rakendatud tugimeetmete tõhususe analüüs.....	57
49	Karjääriõppe, sh karjääriinfo ja nõustamise korraldamine.....	58
50	Õpilaste ja lastevanemate teavitamine ja nõustamise korraldus	59
51	Kooli õppekava uuendamise ja täiendamise kord	60

1. Üldsätted

1.1 Kooli õppekava koostamise alused ja ülesehitus

1. Aste Põhikooli õppekava on koostatud riikliku õppekava alusel (Vabariigi Valitsuse 06. 01. 2011. a määruse nr 1 „Põhikooli riiklik õppekava“ redaktsioon 01.09.2014). Kooli õppekava on kooli õppe- ja kasvatustegevuse alusdokument. Õppekava koostamisel on arvestatud kooli arengukava, pidades silmas piirkonna vajadusi, kooli töötajate, lastevanemate ja õpilaste soove ning kasutatavaid ressursse.

2) Kooli õppekava koostamisel osalevad kõik koolis õppe- ja kasvatusalal töötavad isikud ning vajadusel teised koolitöötajad. Kool kaasab õppekava koostamisse õpilasi, lapsevanemaid ja teiste huvirühmade esindajaid.

3) Kooli õppekava koostamise ja arendamise demokraatliku korralduse eest vastutab kooli direktor. Kooli õppekava kehtestab direktor. Muudatused kooli õppekavas esitatakse enne kehtestamist arvamuse avaldamiseks kooli hoolekogule, õpilasesindusele ja õppenõukogule.

4) Kooli õppekava koosneb üldosast ja lisadest. Lisades esitatakse ainevaldkondade kavad, valikainete ainekavad ja läbivate teemade kirjeldused.

Põhikooli astmed on:

I kooliaste – 1. - 3. klass;

II kooliaste - 4. - 6. klass;

III kooliaste – 7. - 9. klass.

1.2 Kooli õppekava üldosas esitatakse

- Kooli väärtused ja eripära, õppe – ja kasvatusesmärgid;
- Õppimise käsitlus ja õppekeskkond;
- Õppekorraldus tunnijaotusplaan õppeaineti ja klassiti, läbivate teemade ja lõi- mingu rakendamine, valikainete ja võõrkeelte valik;
- Õppekeskkonna mitmekesistamiseks kavandatud tegevused, sh õppekava rakendamist toetavad tegevused, õppekäigud jmt;
- III kooliastme loovtöö temaatika valiku, juhendamise, töö koostamise ja hindamise kord;
- Õpilaste arengu ja õppimise toetamise ja hindamise korraldus;

- Hariduslike erivajadustega õpilaste õppekorralduse põhimõtted, tugiteenuste rakendamise kord;
- Karjääriõppe, sh karjääriinfo ja nõustamise korraldus;
- Õpetajate koostöö ja töö planeerimise põhimõtted,
- Kooli õppekava uuendamise ja täiendamise kord.
- Ainekavades esitatakse õppeainete õpitulemuste ja õppesisu kirjeldused klassiti. Õppenõu- kogu võib ainekavade tõhusamaks rakendamiseks liitklassi, tüdrukute ja poiste kehalise kasvatus ja tööõpetuse kodunduse ainekavades esitatud tõsta ümber ühe kooliastme piires.
- Kooli õppekavas käsitletakse õppimist väljundipõhiselt, st et õpetamine on õpilase vaimse, sotsiaalse ja füüsilise õpikeskkonna organiseerimine viisil, et õpilane saavutab õppekavas kavandatud õpitulemused ja pädevused.

2 Põhihariduse alusväärtused

Põhihariduses toetakse võrdsel määral õpilase vaimset, füüsilist, kõlbelist, sotsiaalset ja emotsionaalset arengut. Kool loob tingimused õpilaste erisuguste võimete tasakaalustatuks arenguks ja eneseteostuseks ning teaduspõhise maailmapildi kujunemiseks.

Kool kujundab väärtushoiakuid ja hinnanguid, mis on isikliku õnneliku elu ja ühiskonna eduka koostoimise aluseks.

Kooli õppekavas oluliseks peetud väärtused kujunevad „Eesti Vabariigi Põhiseaduses”, ÜRO inimõiguste ülddeklaratsioonis, lapse õiguste konventsioonis ning Euroopa Liidu alusdokumentides nimetatud eetilistest põhimõtetest. Alusväärtusena tähtsustatakse üldinimlikke väärtusi (ausus, hoolivus, aukartus elu vastu, inimväärikus, lugupidamine enda ja teiste vastu) ja ühiskondlikke väärtusi (vabadus, demokraatia, austus emakeele ja kultuuri vastu, patriotism, kultuuriline mitmekesisus, sallivus, keskkonna jätkusuutlikkus, õiguspõhisus, solidaarsus, vastutustundlikkus, ja sooline võrdõiguslikkus).

Uue põlvkonna sotsialiseerumine rajaneb eesti kultuuri traditsioonide, Euroopa ühiseväärtuste ning maailma kultuuri ja teaduse põhisaavutuste omaks võtul. Tugeva põhiharidusega inimesed suudavad ühiskonnaga integreeruda ning aitavad kaasa Eesti ühiskonna jätkusuutlikule sotsiaalsele, kultuurilisele, majanduslikule ja ökoloogilisele arengule.

3 Aste Põhikooli põhiväärtused:

A-ausus

S-sõbralikkus

T-tarkus

E-ettevõtlikkus

Põhiväärtused on seotud õppeainetega, huvitööga. Eesmärgiks on, et põhiväärtused leiaks kajastumist igal koolipäeval igas ainetunnis, samuti õpilaste omavahelisel suhtlemisel vahetunnis.

4 Aste Põhikooli eripära

Meie koolis edendatakse innovatsiooni ja innovaatilisi õppemeetodeid, mis on suunatud õpilaste motivatsiooni ja tulemuslikkuse suurendamisele. Õppe kavandamisel lähtutakse kõikide üldpädevuste kujundamisest.

Innovaatililise õppetöö korraldamiseks on meie koolis võimalik kasutada arvutiklassi ja kolmel klassikomplektil korraga iPad-e ja vahendeid robotikaga tegelemiseks.

Aste Põhikooli õppesuundadeks: Loovus ja informaatika. Loovuse alla kuuluvad pärimuskultuur, liikumine, draamaõpetus.

5 Õppe- ja kasvatusesmärgid

Aste Põhikooli õppe- ja kasvatusesmärgid 2023/2024 õppeaastal

1. Kool loob õpilasele eakohase, turvalise ja arendava õpikeskkonna, mis toetab:
  - ✓ õpilase arenemist iseseisvaks ja aktiivseks õppijaks
  - ✓ et õpilane oleks oma õpihuvi hoidja, õppimise eesmärgistaja, juhtija ja analüüsija
  - ✓ et õpilane kannab edasi oma kooli vaimsust, säilitab ja kannab edasi traditsioone, kujundab seeläbi hoolivust ning lugupidamist iseenda, pere ja koolikaaslaste vastu.
2. Kool loob tingimused üld-, valdkonna- ja õppeainepädevuste saavutamiseks üldpädevused kujunevad kõikide õppeainete kaudu, aga ka tunni- ja koolivälises tegevuses

3. Liikumises on rõõm.

- ✓ Õpilastest kujunevad ennastjuhtivad liikumisharrastajad, kes oskavad ja tahavad teha tervist toetavaid igapäevaseid valikuid.
- ✓ Õpilane liigub ainetunnis, vahetunnis, koolimajas, koduteel.

4. Loodust väärtustav ning jätkusuutlikku arengut kindlustav eluhoiak.

- ✓ Õpilane, saab teadmised oskused ja hoiakud, mis on vajalikud keskkonnahoidlikuma ühiskonna jaoks.
- ✓ õpilane mõistab inimese ja keskkonna seoseid, suhtub vastutustundlikult elukeskkonda, elab ja tegutseb loodust ja keskkonda säästes ning oskab esitada loodusteaduslikke küsimusi, nende üle arutleda, esitada teaduslikke seisukohti ja teha tõendusmaterjali põhjal järeldusi

6 Põhikooli sihiseade

Põhikoolil on nii hariv kui ka kasvatav ülesanne. Kool aitab kaasa õpilaste kasvatamisele loovateks, mitmekülseteks isiksusteks, kes suudavad ennast täisväärtuslikult teostada erinevates rollides: perekonnas, tööl ja avalikus elus.

Põhikoolis on õpetuse ja kasvatuse põhitaotlus tagada õpilase eakohane tunnetuslik, kõlbeline, füüsiline ja sotsiaalne areng ning tervikliku maailmapildi kujunemine.

Kooli ülesanne on luua õpilasele eakohane, turvaline, positiivselt mõjuv ja arendav õpikeskkond, mis toetab tema õpioskuste, eneserefleksiooni ja kriitilise mõtlemisvõime, teadmiste ja tahteliste omaduste arengut, loovat eneseväljendust ning sotsiaalse ja kultuurilise identiteedi kujunemist.

Kool toetab põhiliste väärtushoiakute kujunemist. Õpilane mõistab oma tegude aluseks olevaid väärtushinnanguid ja tunneb vastutust tegude tagajärgede eest. Põhikoolis

Luuakse alus enese määratlemisele eneseteadliku isiksusena, perekonna, rahvuse ja ühiskonna liikmena, kes on eneseteadlik ning suhtub sallivalt ja avatult maailma ja inimeste mitmekesisusse.

Põhikool aitab õpilasel jõuda selgusele oma huvides, kalduvustes ja võimetes ning tagab valmisoleku õpingute jätkamiseks järgneval haridustasemel ja elukestvaks õppeks.

Teadmiste, väärtushinnangute ja praktiliste oskuste omandamine ja arendamine toimub kogu kooli õppe- ja kasvatusprotsessi, kodu ja kooli koostöö ning õpilase vahetu elukeskkonna ühistoime tulemusena.

Eesti kool seisab eesti rahvuse, keele ja kultuuri säilimise ja arengu eest, seepärast pööratakse põhikooli õpetuses ning kasvatuses erilist tähelepanu eesti keele õppele.

7 Pädevused

Kooli õppekava tähenduses on pädevus asjakohaste teadmiste, oskuste ja hoiakute kogum, mis tagab suutlikkuse teatud tegevusalal või valdkonnas loovalt, ettevõtlikult ja paindlikult toimida.

Pädevused jagunevad üld-, valdkonnapädevused ja kooliastmes taotletavad pädevused.

Üldpädevused on kooliastme- ja valdkonnaülelised pädevused, mis on väga olulised inimeseks ja kodanikuks kasvamisel. Üldpädevused kujunevad kõigi õppeainete kaudu, ent ka tunni- ja koolivälises tegevuses ning nende kujunemist jälgitakse ja suunatakse õpetajate ning kooli ja kodu ühistöös.

7.1 Üldpädevused

- kultuuri- ja väärtuspädevus – suutlikkus hinnata inimsuhteid ja tegevusi üldkehtivate moraalinormide seisukohast; tajuda ja väärtustada oma seotust teiste inimestega, ühiskonnaga, loodusega, oma ja teiste maade ja rahvaste kultuuripärandiga ning nüüdiskultuuri sündmustega; väärtustada loomingu ja kujundada ilumeelt; hinnata üldinimlikke ja ühiskondlikke väärtusi, väärtustada inimlikku, kultuurilist ja looduslikku mitmekesisust; teadvustada oma väärtushinnanguid;
- sotsiaalne ja kodanikupädevus – suutlikkus ennast teostada; toimida aktiivse, teadliku, abi- valmi ja vastutustundliku kodanikuna ning toetada ühiskonna demokraatlikku arengut; teada ja järgida ühiskondlikke väärtusi ja norme; austada erinevate keskkondade reegleid ja ühiskondlikku mitmekesisust, religioonide ja rahvaste omapära; teha koostööd teiste inimestega erinevates olukordades; aktsepteerida inimeste ja nende väärtushinnangute erinevusi ning arvestada neid suhtlemisel;
- enesemääratluspädevus – suutlikkus mõista ja hinnata iseennast, oma nõrku ja tugevaid külgi; analüüsida oma käitumist erinevates olukordades; käituda ohutult ja järgida tervislikke eluviise; lahendada suhtlemisprobleeme;

- õpipädevus – suutlikkus organiseerida õppekeskkonda individuaalselt ja rühmas ning hankida õppimiseks, hobideks, tervisekäitumiseks ja karjäärivalikuteks vajaminevat teavet; planeerida õppimist ja seda plaani järgida; kasutada õpitut erinevates olukordades ja probleeme lahendades; seostada omandatud teadmisi varem õpituga; analüüsida oma teadmisi ja oskusi, motiveeritust ja enesekindlust ning selle põhjal edasise õppimise vajadusi;
- suhtluspädevus – suutlikkus ennast selgelt, asjakohaselt ja viisakalt väljendada nii emakeeles kui ka võõrkeeltes, arvestades olukordi ja mõistes suhtluspartnereid ning suhtlemise turvalisust; ennast esitleda, oma seisukohti esitada ja põhjendada; lugeda ning eristada ja mõista teabe- ja tarbetekste ning ilukirjandust; kirjutada eri liiki tekste, kasutades korrektset viitamist, kohaseid keelevahendeid ja sobivat stiili; väärtustada õigekeelsust ja väljendusrikast keelt ning kokkuleppel põhinevat suhtlemisviisi;
- matemaatika-, loodusteaduste ja tehnoloogiaalane pädevus – suutlikkus kasutada matemaatikale omast keelt, sümboleid, meetodeid koolis ja igapäevaelus; suutlikkus kirjeldada ümbritsevat maailma loodusteaduslike mudelite ja mõõtmisvahendite abil ning teha tõenduspõhiseid otsuseid; mõista loodusteaduste ja tehnoloogia olulisust ja piiranguid; kasutada uusi tehnoloogiaid eesmärgipäraselt;
- ettevõtlikkuspädevus – suutlikkus ideid luua ja ellu viia, kasutades omandatud teadmisi ja oskusi erinevates elu- ja tegevusvaldkondades; näha probleeme ja neis peituvaid võimalusi, aidata kaasa probleemide lahendamisele; seada eesmärgid, koostada plaane, neid tutvustada ja ellu viia; korraldada ühistegevusi ja neist osa võtta, näidata algatusvõimet ja vastutada tulemuste eest; reageerida loovalt, uuendusmeelselt ja paindlikult muutustele; võtta arukaid riske;
- digipädevus – suutlikkus kasutada uuenevat digitehnoloogiat toimetulekuks kiiresti muutuvus ühiskonnas nii õppimisel, kodanikuna tegutsedes kui ka kogukondades suheldes; leida ja säilitada digivahendite abil infot ning hinnata selle asjakohasust ja usaldusväärsust; osaleda digitaalses sisuloomes, sh tekstide, piltide, multimeediumide loomisel ja kasutamisel; kasutada probleemilahenduseks sobivaid digivahendeid ja võtteid, suhelda ja teha koostööd erinevates digikeskkondades; olla teadlik digikeskkonna ohtudest ning osata kaitsta oma privaatsust, isikuandmeid ja digitaalset identiteeti; järgida digikeskkonnas samu moraali- ja väärtuspõhimõtteid nagu igapäevaelus.

8 Aste Põhikooli üldpädevuste kujundamine

Jnr	Üldpädevused kujunevad kõigi õppeainete kaudu, ent ka tunni- ja koolivälises tegevuses	Igal õppeaastal toimuvad ülekoolilised tegevused, mis kujunevad eelkõige seda üldpädevust.
1	Kultuuri- ja väärtuspädevus – suutlikkus hinnata inimsuhteid ja tegevusi üldkehtivate moraalinormide seisukohast; tajuda ja väärtustada oma seotust teiste inimestega, ühiskonnaga, loodusega, oma ja teiste maade ja rahvaste kultuuripärandiga ning nüüdiskultuuri sündmustega; väärtustada loomingut ja kujundada ilu- meelt; hinnata üldinimlikke ja ühiskondlikke väärtusi, väärtustada inimlikku, kultuurilist ja looduslikku mitmekesisust; teadvustada oma väärtushinnanguid;	Vabariigi aastapäeva aktus, emakeele nädal, leivanädal, erinevad näitused, loodusnädal
2	Sotsiaalne ja kodanikupädevus – suutlikkus ennast teostada; toimida aktiivse, teadliku, abivalmi ja vastutustundliku kodanikuna ning toetada ühiskonna demokraatlikku arengut; teada ja järgida ühiskondlikke väärtusi ja norme; austada erinevate keskkondade reegleid ja ühiskondlikku mitmekesisust, religioonide ja rahvaste omapära; teha koostööd teiste inimestega erinevates situatsioonides; aktsepteerida inimeste ja nende väärtushinnangute erinevusi ning arvestada neid suhtlemisel;	Kodanikupäeva tähistamine, kooli sünnipäeva, perepäev, õpetajate päev
3	suhtluspädevus – suutlikkus ennast selgelt, asjakohaselt ja viisakalt väljendada nii emakeeles kui ka võõrkeeltes, arvestades olukordi ja mõistes suhtluspartnereid ning suhtlemise turvalisust; ennast esitleda, oma seisukohti esitada ja põhjendada; lugeda ning eristada ja mõista teabe- ja tarbetekste ning ilukirjandust; kirjutada eri liiki tekste, kasutades korrektset viitamist, kohaseid keelevahendeid ja sobivat stiili; väärtustada õigekeelsust ja väljendusrikast keelt ning kokkuleppel põhinevat suhtlemisviisi	Talisordinädal, kevadine ja sügisene spordipäev, saaliorienteerumine, Kevadine ja sügisene orienteerumispäev, matkapäevad (sügisel, kevadel),

		Emakeelenädal, võrkeelenädal, projektõpe
4	õpipädevus – suutlikkus organiseerida õppekeskkonda individuaalselt ja rühmas ning hankida õppimiseks, hobideks, tervise- käitumiseks ja karjäärivalikuteks vajaminevat teavet ;planeerida õppimist ja seda plaani järgida; kasutada õpitut erinevates olukordades ja probleeme lahendades; seostada omandatud teadmisi varem õpituga; analüüsida oma teadmisi ja oskusi, motiveeritust ja enesekindlust ning selle põhjal edasise õppimise vajadusi;	Viktoriin, õpioskustepäev, ainenädalad, projektõpe
5	digipädevus – suutlikkus kasutada uuenevat digitehnoloogiat toimetulekuks kiiresti muutuvast ühiskonnast nii õppimisel, kodanikuna tegutsedes kui ka kogukonnades suheldes; leida ja säilitada digivahendite abil infot ning hinnata selle asjakohasust ja usaldus- väärsust; osaleda digitaalses sisuloomes, sh tekstide, piltide, multimeediumide loomisel ja kasutamisel; kasutada probleemilahenduseks sobivaid digivahendeid ja võtteid, suhelda ja teha koostööd erinevates digikeskkondades; olla teadlik digikeskkonna ohtudest ning osata kaitsta oma privaatsust, isikuandmeid ja digitaalset identiteeti; järgida digikeskkonnas samu moraali- ja väärtuspõhimõtteid nagu igapäevaelus.	võrkeelenädal, projektõpe, ettevõtlus- konverentsil digivahendite kasutamine, I-Padi kasutamine, õppetunnid arvutiklassis, projektõpe
6	Matemaatika-, loodusteaduste- ja tehnoloogiaalane pädevus – suutlikkus kasutada matemaatikale omast keelt, sümboleid, meetodeid koolis ja igapäevaelus; suutlikkus kirjeldada ümbritsevat maailma loodusteaduslike mudelite ja mõõtmisvahendite abil ning teha tõenduspõhiseid otsuseid; mõista	Matemaatikanädal, orienteerumine, maastikumäng

	loodusteaduste ja tehnoloogia olulisust ja piiranguid; kasutada uusi tehnoloogiaid ees- märgipäraselt.	
7	ettevõtlikkuspädevus - suutlikkus ideid luua ja ellu viia, kasutades omandatud teadmisi ja oskusi erinevates elu- ja tegevusvaldkondades; näha probleeme ja neis peituvaid võimalusi, aidata kaasa probleemide lahendamisele; seada eesmäärke, koostada plaane, neid tutvustada ja ellu viia; korraldada ühistegevusi ja neist osa võtta, näidata algatusvõimet ja vastutada tulemuste eest; reageerida loovalt, uuendusmeelselt ja paindlikult muutustele; võtta arukaid riske;	Moekavad, projektõpe, matkapäevad, sügislaad, karnevisioon, ettevõtlusenädal ja konverents
8	Enesemääratluspädevus- suutlikkus mõista ja hinnata iseennast , omanõrku ja tugevaid külgi; analüüsida oma käitumist erinevates olukordades; käituda ohutult ja järgida tervislikke eluviise; lahendada suhtlemisprobleeme	Klasside vahelised tegevused, õppekäigud, klasside näidendite päev

Lähedase eesmärgiseade ja õppesisuga õppeained moodustavad ainevaldkonna. Ainevaldkonna õppeainete õpetamise peamine eesmärk on vastava valdkonnapädevuse kujunemine, mida toetavad õppeainete eesmärgid ja õpitulemused. Valdkonnapädevuse kujunemist toetavad lõiming teiste ainevaldkondade õppeainetega ning tunni- ja kooliväline tegevus. Valdkonnapädevuste kirjeldused on esitatud ainevaldkondade kavades.

Loetletud valdkonnapädevuste kujunemist kirjeldatakse detailsemalt klassiti esitatud ainekavades.

Ainekavades esitatakse klassiti õpitulemused. Õpitulemused toetavad valdkonna- pädevuste kujunemist. Väärtushoiakuid väljendavaid õpitulemusi numbriliselt ei hinnata, vaid antakse nende saavutatuse kohta õpilastele sõnalist tagasisidet.

9 Õppekeskkond ja õppimise käsitlus

Õppekeskkond on õpilasi ümbritsev vaimne, sotsiaalne ja füüsiline keskkond, milles õpilased arenevad ja õpivad. Õppekeskkond toetab õpilase arenemist iseseisvaks ja aktiivseks õppijaks, kannab põhihariduse alusväärtusi ja oma kooli vaimsust. Õppe- keskkond arendab edasi ja aitab säilitada paikkonna ja koolipere traditsioone.

- Kool korraldab õppe, mis kaitseb ning edendab õpilaste vaimset ja füüsilist tervist
- Sotsiaalse ja vaimse keskkonna kujundamisel: osaleb kogu koolipere;
- luuakse vastastikusel lugupidamisel ja üksteise seisukohtade arvestamise põhinevad ning kokkuleppeid austavad suhted õpilaste, vanemate, õpetajate vahel.
- koheldakse kõiki õpilasi eelarvamusteta, õiglaselt ja võrdselt, austades nende eneseväärikust ja eripära;
- jagatakse asjakohaselt ja selgelt otsustusõigus ja vastutus;
- märgitakse ja tunnustatakse kõigi õpilaste pingutusi ja õpiedu; hoidutakse õpilaste sildistamisest ja nende eneseusu vähendamisest;
- välditakse õpilastevahelist vägivalda ja kiusamist;
- ollakse avatud vabale arvamusevahetusele, sealhulgas kriitikale;
- luuakse õpilastele võimalusi näidata initsiatiivi, osaleda otsustamises ning tegutseda nii ükski kui ka koos kaaslastega;
- luuakse õhkkond, mida iseloomustab abivalmidus ning üksteise toetamine õpi- ja eluraskuste puhul;
- luuakse õhkkond, mis rajaneb inimeste usalduslikel suhetel, sõbralikkusel ja heatahtlikkusel;
- korraldatakse koolielu inimõigusi ja demokraatiat austava ühiskonna mudelina, mida iseloomustavad kooliperes jagatud ja püsivad alusväärtused ning heade ideede ja positiivsete uuenduste toetamine;
- korraldatakse koolielu lähtudes rahvusliku, rassilise ja soolise võrdõiguslikkuse eesmärkidest.

Füüsilist keskkonda kujundades jälgib põhikool, et:

- kasutatavate rajatiste ja ruumide sisustus ning kujundus on õppe seisukohast otstarbekas;
- õppes on võimalused kasutada internetiühendusega arvutit ja esitlustehnikat ning õpilastel on võimalus kasutada kooliraamatukogu;

- kasutatavate rajatiste ja ruumide sisustus on turvaline ning vastab tervisekaitse- ja ohutusnõuetele;
- ruumid, sisseseade ja õppevara on esteetilise väljanägemisega;
- kasutatakse eakohast ning individuaalsele eripärale kohandatavat õppevara, sealhulgas nüüdisaegseid info- ja kommunikatsioonitehnoloogiatel põhinevaid õppematerjale ja – vahendeid;
- on olemas kehalise tegevuse ning tervislike eluviiside edendamise võimalused nii koolitundides kui ka tunniväliselt.
- Õpet võib korraldada ka väljaspool kooli ruume (sealhulgas kooliõues, looduses, muuseumis, arhiivides, keskkonnahariduskeskustes, ettevõtetes ja asutustes) ning virtuaalses õppekeskkonnas.

10 Õppimise käsitlus

Kooli õppekavas käsitatakse õppimist väljundipõhiselt, rõhutades muutusi õpilaste käitumisvõimes. See tähendab selliste teadmiste, oskuste, vilumuste, väärtushoiakute ja – hinnangute omandamist, mis on vajalikud igapäevaelus toimetulekuks.

Õppimise psühholoogiliseks aluseks on kogemus, mille õpilane omandab füüsilises, vaimses ja sotsiaalses keskkonnas. Kogemusi omandades muutub õpilase käitumine eesmärgistatumaks.

Õpikeskkond kindlustatakse koolis õppekava alusel toimuva süstemaatilise ja sihipärase õppe- ja kasvatustegevusega. Õpilane on õppeprotsessis aktiivne osaleja, kes võtab võimetekohaselt osa õppimise eesmärgistamisest, õpib iseseisvalt koos kaaslastega. Õpib oma kaaslaste ja ennast hindama ning oma õppimist analüüsima ja juhtima.

Uute teadmiste omandamisel tugineb õpilane varasematele teadmistele ning konstrueerib uue teabe põhjal enda teadmised. Omandatud teadmisi rakendatakse uutes olukordades, probleemide lahendamisel, valikute tegemisel, väidete õigsuse üle arutledes, oma seisukohti argumenteerides ning edasiste õpingute käigus. Õppimine on elukestev protsess, milleks vajalikud oskused ja tööharjumused kujunevad põhihariduse omandamise käigus.

Kooli õppekavas mõistetakse õpetamist kui õpikeskkonna ja õppetegevuse organiseerimist viisil, mis seab õpilase tema arengule vastavate, kuid pingutust nõudvate ülesannete ette, mille kaudu tal on võimalik omandada kavandatud õpitulemused.

Kooli õppekavas mõistetakse kasvatust kui õpilase suhete kujundamist teda ümbritseva maailmaga. Edukas väärtuskasvatus eeldab kogu koolipere, õpilase ja perekonna vastastikust usaldust ning koostööd. Hoiakute kujundamise võtmeisik on õpetaja, kelle ülesanne on pakkuda isiklikku eeskujut, toetada õpilaste loomupärast soovi enda identiteedis selgusele jõuda ning pakkuda tuge ühiskonnas aktsepteeritavate käitumisharjumuste väljaarendamiseks.

Õpet kavandades ja ellu viies:

- arvestatakse õpilase taju- ja mõtlemisprotsesside eripära, võimeid, keelelist, kultuurilist ja perekondlikku tausta, vanust, sugu, tervislikku seisundit, huvi ja kogemust;
- arvestatakse, et õpilase õppekoormus oleks ea- ja jõukohane, võimaldades aega puhkuseks ja huvitegevuseks;
- võimaldatakse õpilastele mitmekesiseid kogemusi erinevatest kultuurivaldkondadest;
- kasutatakse teadmisi ja oskusi reaalses olukorras, tehakse uurimistöid ning seostatakse erinevates valdkondades õpitavat igapäevase eluga;
- luuakse võimalusi õppimiseks ja toime tulemiseks erinevates sotsiaalsetes suhetes (õpilane-õpetaja, õpilane-õpilane);
- kasutatakse mitmekesiseid õppemeetodeid, -viise ja -vahendeid;
- kasutatakse asjakohaseid hindamisvahendeid, -viise ja -meetodeid;
- kasutatakse diferentseeritud õpiülesandeid, mis võimaldavad õpilastel sobiva pingutusastmega õppida, arvestades sealjuures igaühe individuaalsust.

11 I kooliastmes taotletavad pädevused

Esimese kooliastme lõpus õpilane:

- peab lugu oma perekonnast, klassist ja koolist; on viisakas, täidab lubadusi; teab, et kedagi ei tohi naeruvääristada, kiusata ega narrida; oskab kaaslast kuulata, teda tunnustada,
- tahab õppida, tunneb rõõmu teada saamisest ja oskamisest, oskab õppida üksi ning koos teistega, paaris ja rühmas, oskab jaotada aega õppimise, harrastustegevuse, koduste kohustuste ning puhkamise vahel;
- teab oma rahvuslikku kuuluvust ning suhtub oma rahvusesse lugupidavalt;
- oskab end häälestada ülesandega toimetulemisele ning oma tegevusi ülesannet täites mõtestada; oskab koostada päevakava ja seda järgida;

- suudab tekstidest leida ja mõista seal sisalduvat teavet (sealhulgas andmeid, termineid, tegelasi, tegevusi, sündmusi ning nende aega ja kohta) ning seda suuliselt ja kirjalikult esitada;
- mõistab ja kasutab õpitavas võõrkeeles igapäevaseid ära õpitud väljendeid ja lihtsamaid fraase;
- arvutab ning oskab kasutada mõõtmiseks sobivaid abivahendeid ja mõõtühikuid erinevates eluvaldkondades eakohaseid ülesandeid lahendades;
- käitub loodust hoidvalt;
- oskab sihipäraselt vaadelda, erinevusi ja sarnasusi märgata ning kirjeldada; oskab esemeid ja nähtusi võrrelda, ühe-kahe tunnuse alusel rühmitada ning lihtsat plaani, tabelit, diagrammi ja kaarti lugeda;
- oskab kasutada lihtsamaid arvutiprogramme ning kodus ja koolis kasutatavaid tehnilisi seadmeid;
- austab oma kodupaika, kodumaad ja Eesti riiki, tunneb selle sümboleid ning täidab nendega seostuvaid käitumisreegleid;
- oskab ilu märgata ja hinnata; hindab loovust ning tunneb rõõmu liikumisest, loo- vast eneseväljendusest ja tegevusest;
- hoiab puhtust ja korda, hoolitseb oma välimuse ja tervise eest ning tahab olla terve;
- oskab ohtlike olukordi vältida ja ohuolukorras abi kutsuda, oskab ohutult liigelda;
- teab, kelle poole erinevate probleemidega pöörduda ning on valmis seda tegema.

12 Õppe ja kasvatuse rõhuasetused I kooliastmes

Esimeses klassis on õpetuse ja kasvatuse põhitaotluseks õpilaste kohanemine koolieluga, turvatunde ja eduelamuste kogemine ning valmisoleku kujunemine edukaks õppetööks.

- Õpilaste koolivalmidus ja võimed on erinevad, seetõttu diferentseeritakse õppeülesanded ja nende täitmiseks kuluvat aega. Esimeses kooliastmes keskendutakse:
- kõlbeliste tõekspidamiste ning heade käitumistavade tundmaõppimisele ja järgimisele
- positiivse suhtumise kujundamisele koolis käimisesse ja õppimisesse;
- õpiharjumuste ja –oskuste kujundamisele ning püsivuse, iseseisvuse ja eesmärgistatud töö oskuste ning valikute tegemise oskuste arendamisele;
- eneseväljendusoskuse ja –julguse kujunemisele;

- põhiliste suhtlemis- ja koostööoskuste omandamisele, sealhulgas üksteist toetavate ja väärtustavate suhete kujunemisele õpilaste vahel;
- õpiraskuste äratundmisele ning tugisüsteemide ja õpiabi pakkumisele.
- Õpetaja olulisim ülesanne on toetada iga õpilase eneseusku ja õpimotivatsiooni.
- Õppetöö korraldamise alus võib esimeses kooliastmes olla üldõpetuslik tööviis. Sõltuvalt õpilaste ettevalmistusest võib kasutada ka aineõpetuslikku tööviisi või üld- ja aineõppe kombineeritud varianti.

13 II kooliastmes taotletavad pädevused

Teise kooliastme lõpus õpilane:

- hindab harmoonilisi inimsuhteid, mõistab oma rolli pereliikmena, sõbrana, kaaslasena ja õpilasena; peab kinni kokkulepetest, on usaldusväärne ning vastutab oma tegude eest;
- oskab keskenduda õppeülesannete täitmisele, oskab suunamise abil kasutada eakohaseid õpivõtteid (sealhulgas paaris- ja rühmatöövõtteid) olenevalt õppeülesande iseärasusest;
- väärtustab oma rahvast ja kultuuri teiste rahvuste ning kultuuride seas, suhtub inimestesse eelarvamusteta, tunnustab inimeste, vaadete ja olukordade erinevusi ning mõistab kompromisside vajalikkust;
- oskab oma tegevust kavandada ja hinnata ning tulemuse saavutamiseks vajalikke tegevusi valida ja rakendada, oma eksimusi näha ja tunnistada ning oma tegevust korrigeerida;
- oskab oma arvamust väljendada, põhjendada ja kaitsta, teab oma tugevaid ja nõrku külgi ning püüab selgusele jõuda oma huvides;
- oskab mõtestatult kuulata ja lugeda eakohaseid tekste, luua eakohasel tasemel keeleliselt korrektseid ning suhtlussituatsioonile vastavaid suulisi ja kirjalikke tekste ning mõista suulist kõnet;
- tuleb vähemalt ühes võõrkeeles toime igapäevastes suhtlusolukordades, mis nõuavad otsust ja lihtsat infovahetust tuttavatel rutiinsetel teemadel;
- on kindlalt omandanud arvutus- ja mõõtmisoskuse ning tunneb ja oskab juhendamise abil kasutada loogikareegleid ülesannete lahendamisel erinevates eluvaldkondades;

- väärtustab säästvat eluviisi, oskab esitada loodusteaduslikke küsimusi ja hankida loodusteaduslikku teavet, oskab looduses käituda, huvitub loodusest ja looduse uurimisest;
- oskab kasutada arvutit ja interneti suhtlusvahendina ning oskab arvutiga vormistada tekste;
- oskab leida vastuseid oma küsimustele, hankida erinevatest allikatest vajalikku teavet, seda tõlgendada, kasutada ja edastada; oskab teha vahet faktil ja arvamusel;
- tunnetab end oma riigi kodanikuna ning järgib ühiselu norme;
- väärtustab kunstiloomingut ning suudab end kunstivahendite abil väljendada;
- väärtustab tervislikke eluviise, on teadlik tervist kahjustavatest teguritest ja sõltuvusainete ohtlikkusest;
- on leidnud endale sobiva harrastuse ning omab üldist ettekujutust töömaailmast.

14 Õppe ja kasvatuse rõhuasetused II kooliastmes

Teises kooliastmes on õpetuse ja kasvatuse põhitaotluseks vastutustundlike ja iseseisvate õpilaste kujunemine. Õppetöös on oluline äratada ja säilitada õpilaste huvi õppekavaga hõlmatud teadmises- ja tegevusvaldkondade vastu.

Teises kooliastmes keskendutakse:

- õpimotivatsiooni hoidmisele ja tõstmisele, seostades õpitud praktikaga ning võimaldades õpilastel teha valikuid, langetada otsuseid ja oma otsuste eest vastutada;
- huvitegevusvõimaluste pakkumisele;
- õpilaste erivõimete ja huvide äratundmisele ning arendamisele;
- õpiraskustega õpilastele tugisüsteemide ja õpiabi pakkumisele.
- Õpetuses rakendatakse mitmekesiseid tööviise ja ülesandeid, mis võimaldab murdeikka jõudvatel õpilastel teha iseseisvaid valikuid ja seostada õpitud praktilise eluga ning aitavad toime tulla õpilaste individuaalselt erineva arenguga, nende muutuvate suhete ja tegutsemisega uutes rollides.

15 III kooliastmes taotletavad pädevused

Kolmanda kooliastme lõpus õpilane:

- tunneb üldtunnustatud väärtusi ja kõlbluspõhimõtteid, järgib neid, ei jää üks- kõikseks, kui neid eiratakse, ning sekkub vajaduse korral oma võimaluste piires;
- tunneb ja austab oma keelt ja kultuuri ning aitab kaasa eesti keele ja kultuuri säilimisele ja arengule. Omab ettekujutust ja teadmisi maailma eri rahvaste kultuuridest, suhtub teistest rahvustest inimestesse eelarvamuste vabalt ja lugupidavalt;
- on teadmishimuline, oskab õppida ja leida edasiõppimisvõimalusi, kasutades vajaduse korral asjakohast nõu;
- on ettevõtlik, usub iseendasse, kujundab oma ideaale, seab endale eesmärgid ja tegutseb nende nimel, juhib ja korrigeerib oma käitumist ning võtab endale vastutuse oma tegude eest;
- suudab end olukorda ja suhtluspartnereid arvestades kõnes ja kirjas selgelt ja asjakohaselt väljendada, mõista ja tõlgendada erinevaid tekste, tunneb ja jälgib õigekirjareegleid;
- valdab vähemalt üht võõrkeelt tasemel, mis võimaldab igapäevastes olukordades suhelda kirjalikult ja suuliselt ning lugeda ja mõista eakohaseid võõraid tekste;
- suudab lahendada igapäevaelu erinevates valdkondades tekkivaid küsimusi, mis nõuavad matemaatiliste mõttemetodite (loogika ja ruumilise mõtlemise) ning esitusviiside (valemite, mudelite, skeemide, graafikute) kasutamist;
- mõistab inimese ja keskkonna seoseid, suhtub vastutustundlikult elukeskkonda ning elab ja tegutseb loodust ja keskkonda säästes;
- oskab esitada loodusteaduslikke küsimusi, nende üle arutleda, esitada teaduslikke seisukohti ja teha tõendusmaterjali põhjal järeldusi;
- suudab tehnikamaailmas toime tulla ning tehnikat eesmärgipäraselt ja võimalikult riskita kasutada;
- on aktiivne ja vastutustundlik kodanik, kes on huvitatud oma kooli, kodukoha ja riigi demokraatlikust arengust;
- suudab väljendada ennast loominguliselt, peab lugu kunstist ja kultuuripärandist;
- väärtustab ja järgib tervislikku eluviisi ning on füüsiliselt aktiivne;
- mõtleb süsteemselt, loovalt ja kriitiliselt, on avatud enesearendusele.

16 Õppe ja kasvatuse rõhuasetused III kooliastmes

Kolmandas kooliastmes on õppe ja kasvatuse põhitaotlus aidata õpilastel kujuneda vastutustundlikeks ühiskonnaliikmeteks, kes igapäevaelus iseseisvalt toime tulevad ning suudavad oma huvidele ja võimetele vastavat õpiteed valida.

Kolmandas kooliastmes keskendutakse:

- õpimotivatsiooni hoidmisele;
- õppesisu ja omandatavate oskuste seostamisele igapäevaeluga ning nende rakendatavuse tutvustamisele tulevases tööelus ja jätkuõpingutes;
- erinevate õpistrateegiate teadvustatud kasutamisele ning enesekontrollimise oskuse arendamisele;
- pikemaajaliste õppeülesannete (sealhulgas uurimuslike õppeülesannete) planeerimisele, eesmärkide püstitamisele ja oma tulemuste hindamisele;
- õpilaste erivõimete ja huvide arendamisele;
- õpilaste toetamisele nende edasiste õpingute ja kutsevalikute tegemisel.

17 Õppekorraldus

- Tunnijaotusplaan õppeaineti, valikkursuste loendid ja valimise põhimõtted
- Kohustuslikud ja valikõppeained
- Kooli õppekavas on esitatud järgmised kohustuslike õppeainete ainekavad:
  - keel ja kirjandus: eesti keel, kirjandus;
  - võõrkeeled: A-võõrkeel , B-võõrkeel;
  - matemaatika: matemaatika;
  - loodusained: loodusõpetus, bioloogia, geograafia, füüsika, keemia;
  - sotsiaalsained: inimeseõpetus, ajalugu, ühiskonnaõpetus;
  - kunstained: muusika, kunst;
  - tehnoloogia: tööõpetus, käsitöö ja kodundus, tehnoloogiaõpetus;
  - kehaline kasvatus: kehaline kasvatus.
- A-võõrkeelena õpitakse inglise keelt. B-võõrkeelena õpitakse saksa keelt.

Riiklikus õppekavas on esitatud järgmised valikõppeainete ainekavad:

- usundiõpetuse ainekava
- informaatika ainekava

- karjääriõpetuse ainekava
- Kooli õppekavas on esitatud informaatika ainekava, pärimuskultuuri ainekava, draamaõpetuse ja ettevõtlusõppe ainekava.

Õppeaasata 2022/2023 on jagatud trimestriteks. Kokkuvõttev hindamine toimub kolm korda õppeaasta jooksul

18 Tunnijaotusplaan õppeaineti ja klassiti

Õppeaine	I	II	II I	I aste kokku	I V	V	V I	II aste kokku	V II	VI II	I X	III aste kokku
Eesti keel	6	7	6	19	5	3	3	11	2	2	2	6
Kirjandus						2	2	4	2	2	2	6
Inglise keel	1	1	3	5	3	3	3	9	3	3	3	9
Saksa keel							3	3	3	3	3	9
Matemaatika	4	4	4	12	5	5	6	15	5	5	4	14
Loodusõpetus	1	1	1	3	2	2	3	7	2			2
Geograafia									1	2	2	5
Bioloogia									1	2	2	5
Keemia										2	2	4
Füüsika										2	2	4
Ajalugu						1	2	3	2	2	2	6
Inimeseõp.		1	1	2		1	1	2	1	1		2
Ühiskonnaõpetus							1	1			2	2
Muusika	2	2	2	6	2	2	1	5	1	1	1	3
Kunst	2	1	2	5	2	2	1	5	1	1	1	3
Käsitöö ja kodundus ning töö ja tehnoloogiaõpetus	1	2	1	4	2	2	2	6	2	2	1	5
Kehaline kasv.	2	2	3	7	3	3	2	8	2	2	2	6
Pärimuskultuur												
Kehalised võimed ja liikumisõp.	1	1	1	3								
Liiklusõpetus			1	1								

Arvutiõpetus				1				1				1				1	
Ettevõtlusõpetus								1				1				1	
Karjääriõpetus														1	1		
Kodulugu		1						1									
kokku	2	2	2					2	2	3						3	3
	0	3	5	68				5	8	0	83					0	32
																	2
																	94

19 Valikkursuste loendid ja valimise põhimõtted

Põhikool võimaldab õpilastele õpet valikainetes informaatika, draamaõpetus, õpioskused, pärimuskultuuri, ettevõtlusõpetus ja karjääriõpetuse õpetus, kehalised oskused ja liikumisoskused tunnijaotusplaanis toodud tundide mahus;

Valikainete valimise põhimõtted:

valikainete valiku teeb kool

valikainete valikul on määravaks kvalifitseeritud spetsialisti olemasolu;

valikainete sisuline pool peab täiendama õpilase väärtus- ja sotsiaalpädevusi ja toetama aineõpet.

20 Riiklikus õppekavas ette nähtud vaba tunnimaht on jaotatud järgmiselt:

õppeaine	I	II	III	I aste kokku	IV	V	VI	II aste kokku	VII	VII I	IX	III aste kokku
Inglise keel		1		1								
Kehalised võimed ja liiku- misoskused	2	1		3								
ettevõtlusõpe						1		1	1			1
Kodulugu		1		1	1			1				

Arvutiõpetus		1		1		1		1	1			1
Draama ja teater												
Matemaatika	1	1		2	1	1	1	3		1		1
Karjääriõpetus											1	1
Kunst					1	1		2				
Muusika						1		1				
Töö- ja tehnoloogiaõpetus					1			1				
Liiklusõpetus			1	1								
KOKKU	3	4	1	8	4	5	1	10	2	1	1	4

21 Läbivate teemade ja lõimingu rakendamine

Läbivate teemade õpetus realiseerub kogu koolipere ühise toimimise kaudu, põhinedes lõimingu ja keskkonna korraldusel.

Läbivad teemad on üld- ja valdkonnapädevuste, õppeainete ja ainevaldkondade lõimingu vahendiks ning neid arvestatakse koolikeskkonna kujundamisel. Läbivad teemad on aineülesed ja ühiskonnas tähtsustatud ning võimaldavad luua ettekujutuse ühiskonna kui terviku arengust, toetades õpilase suutlikkust oma teadmisi erinevates olukordades rakendada.

Läbivate teemade õpe realiseerub eelkõige:

- õpikeskkonna korralduses – kooli vaimse, sotsiaalse ja füüsilise õpikeskkonna kujundamisel arvestatakse läbivate teemade sisu ja eesmärgi;
- aineõppes – läbivatest teemadest lähtudes tuuakse aineõppesse sobivad teemakäsitlused, näited ja meetodid, viiakse koos läbi ainete üleseid, klasside vahelisi ja ülekoolilisi projekte. Õppeainete roll läbiva teema õppes on lähtuvalt õppeaine taotlustest ja õppesisust erinev, olenevalt sellest, kui tihe on ainevaldkonna seos läbiva teemaga;
- valikainete valikul – valikained toetavad läbivate teemade taotlust;
- läbivatest teemadest lähtuvas või õppeaineid lõimivas loovtöös – õpilased võivad läbivast teemast lähtuda selle loovtöö valikul, mida tehakse kas iseseisvalt või rühmatööna;

- korraldades võimaluse korral koostöös kooli pidaja, paikkonna asutuste ja ettevõtete, teiste õppe- ja kultuuriasutuste ning kodanikuühendustega klassivälist õppetegevust ja huviringide tegevust ning osaledes maakondlikes, üle-eestilistes ja rahvusvahelistes projektides.
- Aineõppel põhinev läbivate teemade kasutamine arvestab ainekavades toodud seoseid läbivate teemade taotlustega ning õppeainete ja ainevaldkondade vahelise lõimingu vajadust läbivate teemade käsitlemisel. Läbivate teemade taotluste elluviimine toimub ka valikainete kaudu. Õppeainete ja ainevaldkondade panus läbiva teema käsitlemisse on lähtuvalt õppeaine taotlustest ja õppesisust erinev.
- Õpikeskkonna korraldamise kaudu luuakse võimalused läbivate teemadega tegelemiseks. Läbivate teemade taotluste elluviimiseks kasutatakse nii vaimset, sotsiaalset kui füüsilist õpikeskkonda. Klassi- ja koolivälisel tegevusel põhinev läbivate teemade käsitlemine toimub projekti- ning partnerlustegevuste kaudu, mille eesmärgid ja tulemused on seotud läbivate teemade taotlustega

22 Õpetuses ja kasvatuses käsitletavat läbivad teemad

- elukestev õpe ja karjääri planeerimine – taotletakse õpilase kujunemist isiksuseks, kes on valmis õppima kogu elu, täitma erinevaid rolle muutuvast õpi-, elu- ja töökeskkonnas ning kujundama oma elu teadlike oskuste kaudu, sealhulgas tegema mõistlikke kutsevalikuid;
- keskkond ja jätkusuutlik areng – taotletakse õpilase kujunemist sotsiaalselt aktiivseks, vastutustundlikuks ja keskkonnateadlikuks inimeseks, kes hoiab ja kaitseb keskkonda ning väärtustades jätkusuutlikkust, on valmis leidma lahendusi keskkonna- ja inimarengu küsimustele;
- kodanikualgatus ja ettevõtlikkus – taotletakse õpilase kujunemist aktiivseks ning vastutustundlikuks kogukonna- ja ühiskonnaliikmeks, kes mõistab ühiskonna toimimise põhimõtteid ja mehhanisme ning kodanikualgatuse tähtsust, tunneb end ühiskonnaliikmena ning toetub oma tegevuses riigi kultuurilistele traditsioonidele ja arengusuundadele;
- kultuuriline identiteet – taotletakse õpilase kujunemist kultuuriteadlikuks inimeseks, kes mõistab kultuuri osa inimeste mõtte- ja käitumistaadi kujundajana ning kultuuride

muutumist ajaloo vältel, kellel on ettekujutus kultuuride mitmekesisest ja kultuuriga määratud elupraktikate eripärast ning kes väärtustab omakultuuri ja kultuurilist mitmekesisust ning on kultuurilisest salliv ja koostööaldis;

- teabekeskond – taotletakse õpilase kujunemist teabeteadlikuks inimeseks, kes tajub ja teadvustab ümbritsevat teabekeskonda, suudab seda kriitiliselt analüüsida ning toimida selles oma eesmärkide ja ühiskonnas omaks võetud kommunikatsioonieetik järgi;
- tehnoloogia ja innovatsioon – taotletakse õpilase kujunemist uuendusaltiks ja nüüdisaegseid tehnoloogiaid eesmärgipäraselt kasutada oskavaks inimeseks; kes tuleb toime kiiresti muutuvas tehnoloogilises elu-, õpi- ja töökeskkonnas;
- tervis ja ohutus – taotletakse õpilase kujunemist vaimselt, emotsionaalselt, sotsiaalselt ja füüsiliselt terveks ühiskonnaliikmeks, kes on võimeline järgima tervislikku eluviisi, käituma turvaliselt ning kaasa aitama tervist edendava turvalise keskkonna kujunemisele;
- väärtused ja kõlblus – taotletakse õpilase kujunemist kõlbliselt arenenud inimeseks, kes tunneb ühiskonnas üldtunnustatud väärtusi ja kõlbluspõhimõtteid, järgib neid koolis ja väljaspool kooli, ei jää ükskõikseks, kui neid eiratakse ning sekkub võimaluse korral oma võimaluste piires.

Jnr.	Õpetuses ja kasvatuses käsitletavat läbivat teemat	Igal õppeaastal toimuvad ülekoollised tegevused, kus käsitletakse eelkõige seda läbivat teemat.
1	elukestev õpe ja karjääri planeerimine – taotletakse õpilase kujunemist isiksuseks, kes on valmis õppima kogu elu, täitma erinevaid rolle muutuvas õpi-, elu- ja töökeskkonnas ning kujundama oma elu teadlike otsuste kaudu, sealhulgas tegema mõistlikke kutsevalikuid	Karjäärinõustamine, külalised väljapoolt kooli, õppekursioonid ettevõttesse, erinevad külalised projekti „tagasi kooli“ raames
2	keskkond ja jätkusuutlik areng – taotletakse õpilase kujunemist sotsiaalselt aktiivseks, vastutustundlikuks ja keskkonnateadlikuks inimeseks, kes hoiab ja kaitseb	Metsa istutamine, koolipargi hooldamine, matkad (sügisel, kevadel), loodusnädal

	keskkonda ning väärtustades jätkusuutlikkust, on valmis leidma lahendusi keskkonna- ja inimarengu küsimustele	
3	kodanikualgatus ja ettevõtlikkus – taotletakse õpilase kujunemist aktiivseks ning vastutustundlikuks kogukonna- ja ühiskonnaliikmeks, kes mõistab ühiskonna toimimise põhimõtteid ja mehhanisme ning kodanikualgatuse tähtsust, tunneb end ühiskonnaliikmena ning toetub oma tegevuses riigi kultuurilistele traditsioonidele ja arengusuundadele;	Koolikontserdid, mis on kogu kogukonnale. Erinevate rahvakommete tutvustamine. Kooli sügislaad.
4	kultuuriline identiteet – taotletakse õpilase kujunemist kultuuriteadlikuks inimeseks, kes mõistab kultuuri osa inimeste mõtte- ja käitumisaadi kujundajana ning kultuuride muutumist ajaloo vältel, kellel on ettekujutus kultuuride mitmekesisusest ja kultuuriga määratud elupraktikate eripärast ning kes väärtustab omakultuuri ja kultuurilist mitmekesisust ning on kultuuriliselt salliv ja koostööaldis;	Rahvatants, Saaremaa ekskursioonid, teatri ja näituste ühiskülastused, koostöö Aste ja Kurssaare linna raamatukogudega. Iga aastane karnevisoon. Külaliskontserdid koolis.
5	teabekeskond – taotletakse õpilase kujunemist teabeteadlikuks inimeseks, kes tajub ja teadvustab ümbrisevat teabekeskonda, suudab seda kriitiliselt analüüsida ning toimida selles oma eesmärkide ja ühiskonnas omaks võetud kommunikatsioonieetika järgi;	Viktoriinid, õpioskuste päevad., ainenädalad
6	Tehnoloogia ja innovatsioon taotletakse õpilase kujunemist uuendusaltiks ja nüüdisaegseid tehnoloogiaid eesmärgipäraselt kasutada oskavaks inimeseks, kes tuleb toime kiiresti muutuvast tehnoloogilises elu-, õpi- ja töökeskkonnas;	Projektorite kasutamine. Puutetundliku tahvli kasutamineainetunnis. Õppekeskkonnad Miksikese kasutamise võimalus. Oma kooli õppekeskkond Moodle kasutamise võimalus, office 365 kasutamine (pilve põhine õpe).

		Osalemine interaktiivsetes projektides „Tere kevad“ RMK metsaviktoriinist osa- võtt
7	tervis ja ohutus – taotletakse õpilase kujunemist vaimselt, emotsionaalselt, sotsiaalselt ja füüsiliselt terveks ühiskonnaliikmeks, kes on võimeline järgima tervislikku eluviisi, käituma turvaliselt ning kaasa aitama tervist edendava turvalise keskkonna kujundamisele	Spordipäevad. Iga aastane talispordinädal. Õuesõppe päevad ja tunnid. Keskkonnaameti projektidest osavõtt. 3. klassi ujumistunnid.
8	väärtused ja kõlblus – taotletakse õpilase kujunemist kõlbliselt arenenud inimeseks, kes tunneb ühiskonnas üldtunnustatud väärtusi ja kõlbluspõhimõtteid, järgib neid koolis ja väljaspool kooli, ei jää ükskõikseks, kui neid eiratakse, ning sekkub vajaduse korral oma võimaluste piires.	6. klassi turvapäev Kooli põhiväärtuste järgimine.

23 Liikluskasvatuse teemad ja nende käsitlemine

Liikluskasvatus on lasteasutuse ja kooli õppe- ning kasvatustegevuse kohustuslik osa, mille käigus lapsed omandavad üldised teadmised ja oskused ohutuks liiklemiseks.

Lasteasutuses ja põhikooli esimeses astmes (1.–3. klass) on liikluskasvatuse sisuks jalakäija ja jalgratturi ohutu liiklemise, käitumise ja liikluses toimetuleku õpetamine, lähtudes eelkõige lapse koduümbruse liikluskeskkonnast.

Põhikooli teises (4.–6. klass) ja kolmandas astmes (7.–9. klass) on liikluskasvatuse sisuks erinevate liiklusolukordade selgitamine lapse enda ja teiste liiklejate seisukohalt ning linna ja maapiirkonna teedel ohutu liiklemise õpetamine.

Teemasid käsitletakse lõimunud õppeainetega kõigis kooliastmetes

Vastavalt liiklusseaduse § 4 lõikele 1 on liikluskasvatuse eesmärk kujundada üksteisega arvestavaid liiklejaid, kellel on:

ohutu liiklemise harjumused ja kes tajuvad liikluskeskkonda ning hoiduvad käitumast teisi liiklejaid ohustavalt ja liiklust takistavalt.

teadmised ja oskused, mis toetavad nende endi ja teiste liiklejate toimetulekut ja ohutust mitmesugustes liiklusolukordades nii jalakäijana, sõitja kui ka juhina.

Koolis kujundatakse liikluskasvatusteemade kaudu alljärgnevat üldist teadmisi ja oskuseid ohutuks liiklemiseks kooliastmeti.

24 I kooliastme lõpuks õpilane:

- väärtustab ohutust ja iseenda turvalisust
- teab hädaabi numbrit (112), oskab ohust teatada
- oskab ohutult evakueeruda koolihoonest
- teab tuletõrje päästevahendite asukohti koolis
- teab lõhkekehadega kaasnevaid ohte, oskab lõhkekeha leiu korral kutsuda abi
- oskab käituda pommiähvarduse korral koolis või mõnes muus ühiskondlikus asutuses
- oskab kirjeldada ohtusid oma kooliteel, põhjendada ning selgitada ohtude vältimist kooliteel
- oskab kasutada ohutust tagavaid kaitsevahendeid , sh. helkur, turvavöö, jalgratturikiiver, põlve ning küünarnuki kaitsed
- oskab käituda ühissõidukis, siseneda, väljuda ning ohutult sõiduteed ületada
- oskab valida jalgrattaga , rulaga, rulluiskudega sõitmiseks ohutut kohta
- oskab ohutuli liikuda/liigelda märjal, libedal, lumisel teel
- oskab valida tee, sh raudtee ületamiseks kõige ohutumat kohta, peatuda, kuulata vaadata ning ohutuses veendununa sõidutee ületada
- oskab määrata sõidukite liikumise suunda ning hinnata liikumise kiirust
- oskab eristada valet/ohtlikku liikluskäitumist õigest/ohutust käitumisest

25 I kooliastmel on liikluskasvatuse eesmärgiks

1. ohutuse väärtustamine ning tähelepanu pööramine ohutusele igapäevases õppe- ja kasvatustegevuses

2. oskus mõista ja väärtustada iseenda ohutust ning ohutut käitumist, ohuolukordade tekkepõhjuste selgitamine, ohu ennetamine, ohutust tagavate turvavahendite kasutamine, abikutsumine

26 II kooliastme lõpuks õpilane:

- väärtustab ohutust ja iseenda turvalisust
- oskab ohust kiiresti ja korrektselt teatada
- oskab ohutult evakueeruda koolist
- teab tuletõrje päästevahendite asukohti koolis ja oskab neid kasutada
- oskab kasutada (vajadusel) kasutada tulekustutustekki
- teab lõhkekehadega kaasnevaid ohte, oskab lõhkekeha leiu korral kutsuda abi
- oskab käituda/ tegutseda pommiähvarduse korral koolis või mõnes muus ühiskondlikus hoones
- oskab kasutada ohutust tagavaid kaitsevahendeid , sh helkur , turvavöö, jalgratturi/ mopeedijuhi kiiver, põlve ning küünarnuki kaitsed
- oskab käituda ühissõidukis , siseneda , väljuda ning sõiduteed ületada
- oskab hinnata sõidukite liikumissuunda, -kiirust ja kaugust
- oskab valida tee sh raudtee ületamiseks kõige ohutumat kohta
- oskab hinnata sõiduki liikumiskiirust ja määrata vahemaid
- tunneb/ teab/mõistab liikluseeskirja nõudeid jalakäijale, juhile (jalgratturile)
- oskab leida informatsiooni ja lisamaterjali ohutusalaste teemakäsitluste kohta
- oskab kaardistada ohtlikud kohad kooliteel, kirjeldab ohtu ja kuidas ohtu vältida

27 II kooliastmel on liikluskasvatuse eesmärgiks:

1. õpetada mõistma väärtustama ohutust, iseenda turvalisust ning ohutut käitumist; oskus osaleda diskussioonides ohtu ennetavates tegevustes analüüsimisel ja õigete hoiakute kujunemisel
2. ohutusalaste teadmiste, oskuste, vilumuste lõimimine

28 III kooliastme lõpuks õpilane:

- väärtustab ohutust, arvestab kaasliiklejatega ning on seaduskuulekas
- oskab ohust teatada ja hinnata ohuolukorda
- oskab ohutult evakueeruda koolist ja osutada evakueerimisel abi endast noorematele
- teab tuletõrje päästevahendite asukohti koolis ja oskab neid kasutada

- oskab kustuda väikeseid tulekoldeid (sh lõke, süttinud rasv pannil)
- teab lõhkekehadega kaasnevaid ohte, oskab lõhkekeha leiu korral kutsuda abi
- oskab käituda pommiähvarduse korral koolis või mõnes muus ühiskondlikus asutuses
- oskab vaatluse teel hinnata helkuri peegelduvuse omadusi
- oskab kasutada ohutust tagavaid kaitsevahendeid, sh helkur, turvavöö, jalgratturi- ja mootorratturi kiiver, põlve ning põlve ning küünarnuki kaitseid
- teab ja tunneb nõudeid jalgratturile ja mopeedijuhile ning oskab vastavalt nõuetele käituda
- oskab kaardil tähistada ohtlikud kohad kooliteel ja valida ohutuma teekonna sihtpunkti jõudmiseks
- kirjeldab ohutu teekonna valiku põhimõtteid
- mõistab liikluseeskirja nõudeid jalakäijale, juhile (jalgrattur, mopeedijuht)
- on teadlik ohutusaladest kampaaniatest ning annab hinnangu ajas muutuvate hoiakute kujunemise kohta
- oskab leida informatsiooni ja võrrelda Eesti liiklusohutusalast olukorda teiste riikidega

29 III kooliastmel on liikluskasvatuse eesmärgiks:

- õpetada mõistma ja väärtustama ohutust,
- iseenda turvalisust ning ohutut käitumist; oskus osaleda diskussioonides ohtu ennetavates tegevustes analüüsimisel ja õigete hoiakute kujunemisel
- ohutust tagavatest seadustest tulenevate käitumisharjumuste kujundamine, praktilised ohutusalase õppused

30 III kooliastme loovtöö temaatika valiku, juhendamise, töökoostamise ja hindamise kord

30.1 Üldsätted

Korralduse reguleerimisala

Korraldus määrab kindlaks põhikooli III kooliastme loovtöö mõistete selgitused, ees- märgid, korraldamise põhimõtted; loovtöö liigid, juhendamise põhimõtted, esitlemise ja hindamise rakendussätted.

30.2 Mõisted

Loovtöö on juhendatud õppeprotsess, mille käigus III kooliastme õpilane rakendab ise- seisva töö oskusi ja omandatud teadmisi, arendab loovust ja kinnistab ning täiendab koolis omandatud. III kooliastme läbivatest teemadest lähtuv või õppeaineid lõimiv loovtöö on uurimus, projekt, kunstitöö vms ja selle kirjalik kokkuvõte. Kirjalik kokkuvõte avab loov- töö tausta, lähtealused ja eesmärgid ning kirjeldab eesmärgistatud lahendust, töö päevakajalisust, tööprotsessi ja töö tulemust.

30.3 Loovtöö eesmärk

Loovtöö eesmärgiks on pakkuda õpilasele võimetekohast ning huvidest lähtuvat eneseteostuse võimalust ning toetada:

- õpilase tervikliku maailmapildi ja loomingulise algatusvõime ja loova eneseväljendusoskuse kujunemist ning aidata kaasa uute ideede tekkimisele ja teostamisele õppeainete lõimumise ja loovtöö protsessi kaudu;
- õpimotivatsiooni, eneseanalüüsi ja kriitilise mõtlemise kujunemist;
- õpilase kujunemist loovaks ning mitmekülgseks isiksuseks;
- üldpädevuste (iseseisev ja rühmas töötamine, probleemide lahendamine, kriitiline mõtlemine, argumenteerimis-, eneseväljendus- ja esinemisoskus, töö allikate ja andmetega; tegevuse kavandamine ning kavandatu järgimine, tegevuse ja töö analüüsimise oskus, loovtöö vormistamine, IKT vahendite kasutamine jne)
- õpilast tema võimete paremal tundmaõppimisel, mis aitaks teha valikuid

31 Loovtöö korraldamise põhimõtted

Direktor määrab loovtöö üldise korralduse koordineerija, kelleks on õppealajuhataja, kes tagab vajaliku koostöö IT-juhi, raamatukogu töötaja, klassijuhatajate, õpilaste juhendajate ja teiste õpetajate vahel. Koordineerija toetab ja juhendab klassijuhatajaid ja õpilaste juhendajaid, töötab välja tähtjalise ajakava ja jälgib kõigi loovtööga seotud sündmuste kulgu, valmistab vajalikud materjalid.

Klassijuhataja toetab oma klassi õpilasi teemade ja juhendaja valikul. Loovtöö üldine ajakava on järgmine:

- 8. klassis tutvustatakse loovtöö korraldust eesti keele tundide raames, mille käigus käsitletakse loovtöö olemust, info otsimist ja analüüsi ja vormistust;
- 7. klassi õpilased osalevad eelmise lennu loovtööde kaitsmisel, eelnevalt on õpilastele tutvustatud loovtöö korraldust ja sisu, ajagraafikut ja hindamise põhi- mõtteid;
- õpilased analüüsivad kaitsmist, toovad välja meeldinud tööd ja põhjendused ning mida kasulikku nad õppisid enda loovtöö tegemiseks;
- esimese trimestri lõpuks õpilane/sed informeerib/vad koordinaatorit loovtöö koostamise alustamisest: valitud teema, töö eesmärk, kasutatavad meetodid, kirjaliku või teoreetiline osa allikad (probleemi varasem käsitus teaduslikus kirjanduses), töö koostamise kava ja kontakt juhendajaga;
- veebruariks täpsustab õpilane töö teema, töö eesmärgi ja loovtöö protsessi tulemi;
- enne loov- või uurimistöö esitamist konsulteeritakse eesti keele õpetajaga;
- mätsi lõpuks annab juhendaja kogu protsessi ja koostöö kohta hinnangu;
- loovtöö kaitsmine toimub üldjuhul aprilli teisel nädalal.

Direktor kinnitab kogu kooli töötajaskonna poolt välja töötatud kooli kirjalike tööde vormistamise juhendi, mille alusel vormistatakse loovtöö kirjalik osa.

Loovtööd koostavad kõik 3. kooliastme õpilased 1 kord kooliastme jooksul.

Loovtöö hindamisel lähtutakse kujundava hindamise põhimõtetest ja kooli õppekava hindamise korraldusest.

Direktor määrab loovtöö hindamiskomisjoni komisjoni vähemalt kaks nädalat enne kaitsmist.

Loovtöö võib lugeda sooritatuks, kui õpilane on osalenud ja saavutanud märkimis- väärse koha üleriigilisel või rahvusvahelisel aineolümpiaadil, õpilasuurimistööde konkursil (näiteks Archimedese Eesti õpilaste teadustööde riiklik konkurss, GLO- BE õpilasuurimistööde konkurss, Tartu keskkonnahariduskeskuse õpilaste kesk- konnaalaste uurimistööde konkurss jne). Vastava otsuse võtab juhendaja soovitusel ja õpilase ning vanema põhjendatud taotluse alusel vastu loovtöö hindamis- komisjon.

Loovtöö tagastatakse üldjuhul autoritele, kooli poolt arhiveeritakse tööd digitaalsel kujul (teksti-, pildi-, heli-, või videofailidena) ja/või säilitatakse koolis kokkuleppel autoriga ning

tagastatakse autorile kirjaliku avalduse esitamisel. Õpilaste loovtöödega seonduvaid materjale kasutatakse kooli õppetegevuses, kooli tutvustavates trükistes, kooli õppematerjalidena jne.

32 Loovtöö liigid

Õpilasuurimus on kirjalik tekst, kus õpilane keskendub mingile uurimisprobleemile. Töö kirjutamine annab õpilastele iseseisva uurimistöö kogemuse ning võimaluse tegeleda huvipakkuvate teemade ja probleemidega kas individuaalselt või koostöös kaasõpilastega. Uurimuse eesmärgiks on saada täpsemat teavet uuritava teema kohta ning leida teema olulistele küsimustele vastuseid. Samuti aitab uurimistöö kaasa oskusele oma mõtteid edasi anda loogiliselt nii kõnes kui kirjas. Uurimistöö on valdavalt analüüsiva iseloomuga, olulisel kohal on töö autori järeldused, tõlgendused ja üldistused. Uurimistöö koostamise etapid on: valdkonna või õppeaine ning esialgse teema valimine, koos juhendajaga ajakava koostamine, juhendaja poolt soovitatud kirjandusega tutvumine, juhendaja abiga probleemi sõnastamine, andmete kogumine, vastavalt nõuetele uurimistöö kirjutamine, oma töö hindamiskomisjonile esitlemine. Õpilasuurimus koosneb järgmistest osadest: tiitelleht, sisukord, sissejuhatus, töö põhiosa (peatükid ja alapeatükid), kokkuvõte, sh enesehinnang, kasutatud kirjanduse loetelu, lisad (vajadusel).

Projekt on kindla eesmärgi ja ulatusega terviklik töö(ülesanne) vm ettevõtmine, pakub hea võimaluse üksi või koos kaaslastega valitud teemadel viia ellu oma ideid. Projekt annab korraldamiskogemust, juhtimis- ja meeskonnatöökogemust, algteadmisi eelarve koostamisest ja veel palju teisi elus toimetulekuks tarvilikke kogemusi. Projekti võib kaasata ka erinevaid loovtöö liike olenevalt projekti teemast, näiteks lühiuurimust, erinevaid õpilaste esinemisi, esitlusi, näituste korraldamist jm.

Loovtöö kaunites kunstides (muusika, kunst, kirjandus jms) ja tehnilisel teemal (leiutis, toode jms) kätkeb endas uudseid, innovaatilisi ideid ning on eneseteostusrõõmu pakkuv ja silmaringi avardav. Loovtöö võib olla nii praktiline töö kui ka vaimse idee kandja. Juhul, kui loovtöös kasutatakse fragmente teiste autorite loomingust, tuleb autorikaitse seadusest lähtudes viidata kasutatud teose autorile. Loovtöö teosena võib olla õpilase omalooming. Tehnikaks võib olla maal, joonistus, graafika, skulptuur, keraamika, videofilm, animatsioon, performance, tantsuetendus, raamat, mäng, ajaleht, õpilasfirma, õppematerjal jne.

Loovtöö puhul koostab õpilane ka kirjaliku osa, mis vormistatakse vastavalt kooli poolt kehtestatud nõuetele. Kirjaliku osa ülesehitus on järgmine: tiitelleht, sisukord, sissejuhatus, töö käigu kirjeldus, kokkuvõte, sh enesehinnang tööle, kasutatud kirjandus.

33 Loovtöö juhendamise põhimõtted

Direktor määrab loovtöö juhendaja oma käskkirjaga I veerandi lõpuks. Loovtöö juhendamine toimub vastavalt ajagraafikule.

Juhendaja:

- aitab õpilast teema valikul ja tegevusplaani koostamisel;
- soovib vajadusel kirjandust ja annab suuniseid info leidmisel
- jälgib töö vastavust sisulistele ja vormistamise nõuetele ning jälgib ajakava
- nõustab õpilast esitluse edukaks läbiviimiseks;
- täpsustab rühmatöös liikmete tööpanuse;
- osutab keelekorreksusele, et konsulteeriks eesti keele õpetajaga;
- julgustab / innustab probleemide tekkimise korral või siis julgustab probleeme
- nõustab õpilast loovtöö esitlemise vormi valikul.

34 Loovtöö vormistamine

Loovtööl peab olema kirjalik osa.

Loovtöö kirjalik osa vormistatakse vastavalt kirjalike tööde koostamise juhendile, mis on avalikustatud Aste Põhikooli kodulehel

Loovtöö kirjaliku osa struktuur:

- tiitelleht (kooli nimi, töö pealkiri, töö liik, autori ja juhendaja nimed, töö valmimise koht ja aasta);
- sisukord;
- sissejuhatus (teema valiku põhjendus, töö eesmärgid) kuni 1,5 lehekülge;
- töö põhiosa (töö käik, kasutatud meetodid, kollektiivselt tehtud töö puhul ka iga õpilase panuse kirjeldus) kuni 5 lehekülge;

- kokkuvõte (hinnang tehtud tööle, põhijäreldused) kuni 1,5 lehekülge;
- kasutatud allikate loetelu;

Vormistamisnõuetele mittevastav töö tagastatakse õpilasele paranduste tegemiseks.

35 Loovtöö kaitsmise korraldamine

Loovtöö kaitsmiseks moodustatakse vähemalt kolmeliikmeline kaitsmiskomisjon, mille määrab direktor.

Kaitsmiskomisjoni koosseisu ja kaitsmise kuupäevad kinnitab kooli direktor.

Loovtöö kaitsmisele lubatakse õpilane, kui tema töö on juhendaja hinnangul kaitsmiskõlbulik ja kellel on tähtaegselt esitatud töö kirjalik osa.

Juhendaja poolt heaks kiidetud loovtöö kirjalik osa esitatakse kaitsmiskomisjonile tutvumiseks nädal enne töö kaitsmist.

Loovtöö kaitsmine on avalik. Loovtöö koostaja teeb 5 – 10 minutilise suulise ette- kande, põhjendades teema valikut ja töö eesmärki, kirjeldades töö käiku ja analüüsidest saadud tulemusi. Suulist ettekannet võib illustreerida näitliku abimaterjaliga.

Loovtööd ei pea kaitsma kui loovtöö on kaitstud juba avalikel konkurssidel, festivalidel

Ettekande lõpus annab loovtöö juhendaja praktilisele tööprotsessile ja selle tulemusele omapoolse hinnangu. Kaitsmiskomisjon ja kuulajad võivad esitada tööd puudutavaid küsimusi.

36 Loovtöö hindamine

Loovtööle ja selle esitlemisele annab koondhinnangu kolmeliikmeline kaitsmiskomisjon, kuhu kuulub ka õpilase juhendaja. Rühmatöö puhul antakse hinnang iga liikme töö panusele.

Hinnang antakse:

- Töö sisule: töö vastavus teemale, seatud eesmärkide saavutamine, meetodite valik ja rakendus; terminite ja keele korrektne kasutamine, töö ülesehitus; kunstitöö ning omaloomingulise muusikateose puhul hinnatakse teose ideed, originaalsust ja selle teostumist, samuti uute seoste loomise oskust.

- Loovtöö protsessile: õpilase algatusvõimet ja initsiatiivi loovtöö teema valimisel, ajakava järgimine, kokkulepetest kinnipidamine, ideede rohkust, suhtlemisoskust.
- Loovtöö vormistamisele: teksti, jooniste, graafikute ja tabelite korrektne vormistamine; viitamine.
- Loovtöö esitlemisele: esitluse ülesehitus, esitluse arusaadavus, esitluse näitlikustamine, kontakt kuulajatega.
- Loovtöö hindamine toimub vastavalt kehtivale hindamismudelile (lisa 1, lisa 2, lisa 3).
- Loovtöö mittesooritamises eriarvamusel olemine otsustatakse komisjoniliikmete häälteenamusega.

Mittesooritamise korral on õpilasel võimalus taotleda kaitsmist teist korda, esitades õppealajuhatajale vastava avalduse.

37 Õppekeskkonna mitmekesistamiseks kavandatud tegevused, sealhulgas õppekava rakendamist teotavad tegevused.

37.1 Ülekooliliste projektide kavandamise põhimõtted

Kooli arengukavast, põhieesmärkidest, traditsioonidest, spordi- ja huvitegevusest lähtuvalt kavandab kool ülekoolilisi projekte.

Projekte võivad algatada ka õpilasesindus ja kooli hoolekogu. Kavandatud ülekooliline tegevus on sätestatud kooli üldtööplaanis.

Ülekoolilised projektid (nt. spordipäev, ekskursioonipäev jt) toetavad sotsiaalsete-, suhtlus- ja ettevõtlikkuspädevuste omandamist.

37.2 Koolidevaheliste projektide kavandamise põhimõtted

Koolidevahelistes projektides osalemisel soovib kool keskenduda õpilastes väärtuspädevuste, sotsiaalsete pädevuste, õpipädevuste, suhtluspädevuste ja ettevõtlikkuspädevuste arendamisele.

Aste Põhikool kuulub tervist edendavate koolide võrgustikku. Õppeaineid läbivad tervispoliitika teemad kõigis kooliastmetes. (näiteks koolikiusamine, transport ja liiklus, toit ja kehaline tegevus, tervis)

- Projektid, mis seotud tervist edendava kooli arendamisega.

- Pärimiskultuuri ainevaldkonnast lähtuvad projektid
- Keskkonna alased projektid maakonna erinevate koolidega

37.3 Õppekäigud

Iga klass saab õppeaasta jooksul osa kahest õppekäigust.

Jaanuaris ettevõtlusekuu raames külastab iga klass ühte ettevõtet.

Mai kuus on igal klassil üks õppekäik seotud loodusega.

37.4 Huviringid:

Huviringid toetavad õppetegevust. Õpilased osalevad nii koolis kui ka väljaspool kooli toimuvates huvitegevuses.

38 Õppe ja kasvatus korraldus ja ajakasutus

38.1 Õppe ja kasvatus korraldus

Kool lähtub põhimõttest, et:

- kvaliteetne põhiharidus on kättesaadav kõigile õpilastele, sõltumata nende sotsiaalsest või majanduslikust taustast või hariduslikest erivajadustest;
- õpilaste liikumisel ühelt kooliastmelt või haridustasemelt teisele ei ole takistusi;
- kool lähtub oma tegevuse korraldamisel piirkonna eripärast, õpilaste vajadustest ja huvidest, vanemate ettepanekutest.
- Koolis toimub statsionaarne tavaõpe, kus kõiki õppekavas loetletud õppeaineid õpitakse kogu õppeaasta vältel vastavalt tunnijaotusplaani alusel koostatud tunniplaanile.
- Kooli päevakava kajastab õppetegevuste ja õppekavaväliste tegevuste (pikapäevarühm, ringid) järjestust ja ajalist kestust.
- Kooli õppe ja kasvatus korraldus on reglementeeritud kooli kodukorras ja põhimääruses.

Aste Põhikoolis on õppeaasta jaotatud 3 õppeperioodiks. Seega kannatakse tunnistusele perioodihinded ja õppeaasta lõpus aastahinded.

39 Õppe ja kasvatuse ajakasutus

Õpilase vanema ja direktori kokkuleppel arvestab kool õppekava välist õppimist koolis läbitava õppe osana (nt koduõppel olev õpilane) tingimusel, et see võimaldab õpilasel saavutada individuaalse õppekavaga määratud õpitulemusi.

Kool arvestab „Põhikooli- ja gümnaasiumiseaduses” sätestatud nõudeid õppeaasta pikkusele, samuti õpilase suurima nädalakoormuse piiranguid.

Projekt-, õues- ja muuseumiõpe ning ekskursioonid ja õppekäigud toimuvad õppeveerandite viimasel nädalal.

40 Õpilase arengu ja õppimise toetamise ja hindamise korraldus

Hindamise eesmärk on:

- toetada õpilase arengut;
- anda tagasisidet õpilase õppeedukuse kohta;
- innustada ja suunata õpilast sihikindlalt õppima;
- suunata õpilase enesehinnangu kujunemist, suunata ja toetada õpilast edasise haridustee valikul;
- suunata õpetaja tegevust õpilase õppimise ja individuaalse arengu toetamisel;
- anda alus õpilase järgmisse klassi üleviimiseks ning kooli lõpetamise otsuse tegemiseks.

Hindamine on süstemaatiline teabe kogumine õpilase arengu kohta, selle teabe analüüsimine ja tagasiside andmine. Hindamine on aluseks õppe edasisele kavandamisele. Hindamisel kasutatakse mitmesuguseid meetodeid, hindamisvahendeid ja -viise. Hindamine on õpetamise ja õppimise lahutamatu osa.

41 Käitumise ja hoolsuse hindamine

Kool annab õpilasele ja piiratud teovõimega õpilase puhul ka vanemale kirjalikku tagasisidet õpilase käitumise (sealhulgas hoolsuse) kohta vähemalt kaks korda õppeaastas Stuudiumi kaudu.

Käitumise hindamise aluseks on kooli kodukorra täitmine ning üldtunnustatud käitumis- ja kõlblusnormide järgimine koolis. Hoolsuse hindamise aluseks on õpilase suhtumine õppeülesannetesse: kohusetundlikkus, töökus ja järjekindlus õppeülesannete täitmisel.

Käitumist ja hoolsust hindavad aineõpetajad, kellel on antud klassiga nädalas kaks/kolm või rohkem kui kolm tundi. Vähema tundide arvuga õpetajad saavad oma ettepanekud teha klassijuhatajale. Klassijuhataja kannab tunnistusele käitumise ja hoolsuse koondhinde aineõpetajate hinnete keskmisena.

Käitumist hinnatakse hinnetega „eeskujulik“, „hea“, „rahuldav“ ja „mitterahuldav“.

Käitumishindega „eeskujulik“ hinnatakse õpilast, kelle üldtunnustatud käitumis- ja kõlblusnormide ja kooli kodukorra järgimine on harjumuspärane igas olukorras.

Käitumishindega „hea“ hinnatakse õpilast, kes enamasti järgib üldtunnustatud käitumis- ja kõlblusnorme ning kooli kodukorra nõudeid.

Käitumishindega „rahuldav“ hinnatakse õpilast, kes üldiselt järgib üldtunnustatud käitumis- ja kõlblusnorme, kuid kellel on esinenud eksimusi, mistõttu vajab pedagoogide ja lastevanemate tähelepanu ja suunamist.

Käitumishindega „mitterahuldav“ hinnatakse õpilast, kes pidevalt eirab kooli kodukorra nõudeid ega järgi üldtunnustatud käitumis- ja kõlblusnorme, ei allu õpetajate nõudmistele.

Õpilase käitumise võib hinnata „mitterahuldavaks“ ka korduva põhjuseta puudumise korral või üksiku õigusvastase teo või ebakõlbelise käitumise eest.

Õpitulemuste, käitumise ja hoolsuse hindamise põhimõtteid ja korda tutvustatakse lastevanematele sügisesel lastevanemate üldkoosolekul, vajadusel ka individuaalselt.

Nõuded õpilase käitumisele esitatakse kooli kodukorras.

Hoolsust hinnatakse hinnetega „eeskujulik“, „hea“, „rahuldav“ ja „mitterahuldav“.

Hoolsushindega „eeskujulik“ hinnatakse õpilast, kes suhtub õppeülesannetesse alati kohusetundlikult, õpib kõiki aineid võimetekohaselt, on õppeülesannete täitmisel püüdlik, hoolas ja iseseisev, ilmutab omaalgatust ja viib alustatud töö lõpuni.

Hoolsushindega „hea” hinnatakse õpilast, kes suhtub õppeülesannetes kohusetundlikult, on iseseisev ja hoolikas ning õpib võimetekohaselt.

Hoolsushindega „rahuldav” hinnatakse õpilast, kes üldiselt täidab oma õppeülesandeid, kui ei ole piisavalt järjekindel ega õpi kõiki aineid oma tegelike võimete ja arengutaseme kohaselt.

Hoolsushindega „mitterahuldav” hinnatakse, kes ei õpi võimetekohaselt, suhtub õppeülesannetes lohakalt ja vastutustundetult, ei täida tundides õpetajate nõudmisi, jätab sageli täitmata oma kodused õppeülesanded.

42 Hindamisest teavitamine

Õpilasel on õigus saada teavet hindamise korralduse ning saadud hinnete ja hinnangute kohta. Õpilasel on õigus teada, milline hinne või hinnang on aluseks kokkuvõtvale hindele ja hinnangule.

Õpitulemuste hindamise põhimõtteid ja korda tutvustab klassijuhataja õpilastele iga trimestri algul.

Õpilane saab aineõpetajalt trimestri alguses teada, mida ja millal hinnatakse, milliseid hindamisvõtteid kasutatakse ja millised on hindamiskriteeriumid.

42.1 Hinde vaidlustamine

Õpilasel või tema seaduslikul esindajal on õigus hindeid vaidlustada kümne tööpäeva jooksul pärast hinde teada saamist, esitades direktori asetäitjale õppe- ja kasvatustöö alal kirjalikult vastava taotluse koos põhjendustega (kirjaliku töö hinde vaidlustamisel ka vastava töö).

Õpilase hindamisel koolis tekkinud eriarvamusi ja vaidlusküsimusi lahendavad õpilase või lapsevanema nõudmisel aineõpetaja, klassijuhataja ja/või direktori asetäitja õppe- ja kasvatustöö alal.

Hinde pannud õpetaja on kohustatud selgitama hindamise põhimõtteid, korda ja hindamiskriteeriume ning põhjendama hinde õigsust ja nõuetele vastavust.

Vajaduse korral vaatab vaidlusaluse küsimuse läbi kooli õppenõukogu, teeb otsuse ja teavitab sellest õpilast ja lapsevanemat kolme tööpäeva jooksul pärast otsuse vastuvõtmist.

Kui õpilane või lapsevanem ei ole kooli juhtkonna või õppenõukogu otsusega nõus, võib ta pöörduda kooli õppe- ja kasvatustegevuse üle riiklikku järelevalvet teostava ametniku poole viie tööpäeva jooksul arvates otsusest teada saamisest.

Õpilasel ja/või lapsevanemal on õigus pöörduda ühe hinde vaidlustamise küsimuses ainult üks kord.

42.2 Kujundav hindamine

Kujundava hindamisena mõistetakse õppe kestel toimuvat hindamist, mille käigus analüüsitakse õpilase teadmisi, oskusi, hoiakuid, väärtushinnanguid ja käitumist, antakse tagasisidet õpilase seniste tulemuste ning vajakajäämistele kohta, innustatakse ja suunatakse õpilast edasisele õppimisele ning kavandatakse edasise õppimise eesmärgid ja teed. Kujundav hindamine keskendub eelkõige õpilase arengu võrdlemisele tema varasemate saavutustega. Tagasiside kirjeldab õigel ajal ja võimalikult täpselt õpilase tugevaid külgi ja vajakajäämisi ning sisaldab ettepanekuid edaspidisteks tegevusteks, mis toetavad õpilase arengut.

Õppetunni vältel saab õpilane enamasti suulist või kirjalikku sõnalist tagasisidet õppeainet ja ainevaldkonda puudutavate teadmiste ja oskuste (sealhulgas üldpädevuste, kooliastme õppe- ja kasvatuseesmärkide ja läbivate teemade) kohta. Kogu õppepäeva vältel annavad pedagoogid õpilasele tagasisidet, et toetada õpilase käitumise, hoiakute ja väärtushinnangute kujunemist. Kool reageerib juhtumitele, mis on vastuolus üldtunnustatud väärtuste ning heade tavadega.

Õpilane kaasatakse enese ja kaaslaste hindamisse, et arendada tema oskust eesmärgi seada ning oma õppimist ja käitumist eesmärkide alusel analüüsida ning tõsta õpimotivatsiooni.

Kujundava hindamise ühe vahendina võib kasutada õpimappi. Õpimapp õppimise päevikuna sisaldab nii õppetöid kui ka tööde analüüsi ja tagasisidet. Õpimappe võib koostada aine- ja valdkonnapõhiselt, läbivate teemade või üldpädevuste kohta.

Teadmiste ja oskuste hindamine kui kokkuvõtivate hinnete alus

Õpilase ainealaseid teadmisi ja oskusi võrreldakse õpilase õppe aluseks olevas ainekavas toodud oodatavate õpitulemustega ja tema õppele püstitatud eesmärkidega. Ainealaseid teadmisi ja oskusi võib hinnata nii õppe käigus kui ka õppetee- ma lõppedes.

42.3 Hindamisel viie palli süsteemis:

hindega „5” ehk „väga hea” hinnatakse vaadeldava perioodi või vaadeldava teemaatika õpitulemuste saavutatust, kui saavutatud õpitulemused vastavad õpilase õppe aluseks olevatele taotletavatele õpitulemustele täiel määral ja ületavad neid;

hindega „4” ehk „hea” hinnatakse vaadeldava perioodi või vaadeldava teemaatika õpitulemuste saavutatust, kui saavutatud õpitulemused vastavad üldiselt õpilase õppe aluseks olevatele taotletavatele õpitulemustele;

hindega „3” ehk „rahuldav” hinnatakse vaadeldava perioodi või vaadeldava teemaatika õpitulemuste saavutatust, kui saavutatud õpitulemused põhikoolis võimaldavad õpilasel edasi õppida või kooli lõpetada ilma, et tal tekiks olulisi raskusi hakkamasaamisel edasisel õppimisel või edasises elus, gümnaasiumis vastavad üldiselt õpilase õppe aluseks olevatele taotletavatele õpitulemustele, kuid esineb puudusi ja vigu;

hindega „2” ehk „puudulik” hinnatakse vaadeldava perioodi või vaadeldava teemaatika õpitulemuste saavutatust, kui põhikoolis õpilase areng nende õpitulemuste osas on toimunud, aga ei võimalda oluliste raskusteta hakkamasaamist edasisel õppimisel või edasises elus; gümnaasiumis saavutatud õpitulemustes esineb olulisi puudusi;

hindega „1” ehk „nõrk” hinnatakse vaadeldava perioodi või vaadeldava teemaatika õpitulemuste saavutatust, kui saavutatud õpitulemused ei võimalda oluliste raskusteta hakkamasaamist edasisel õppimisel või edasises elus ning kui õpilase areng nende õpitulemuste osas puudub.

Viie palli süsteemis hinnatavate kirjalike tööde koostamisel ja hindamisel lähtutakse põhimõttest, et kui kasutatakse punktiarvestust ja õpetaja ei ole andnud teada teisiti, koostatakse tööd nii, et hindega „5” hinnatakse õpilast, kes on saavutanud 90–100% maksimaalsest võimalikust punktide arvust, hindega „4” 75–89%, hindega „3” 50–74%, hindega „2” 20–49% ning hindega „1” 0–19%.

Kui hindamisel tuvastatakse kõrvalise abi kasutamine või maha kirjutamine, võib kirjalikku või praktilist tööd, suulist vastust (esitust), praktilist tegevust või selle tulemust hinnata hindega „nõrk”.

Kui kirjalikku või praktilist tööd, suulist vastust (esitust), praktilist tegevust või selle tulemust on hinnatud hindega „puudulik” või „nõrk” või on hinne jäänud panemata, antakse õpilasel võimalus järeltöö sooritamiseks. Kui õpilane ei soorita järeltööd, jääb hinne “puudulikuks” või “nõrgaks”; hindamata töö korral hinnatakse see hindega „nõrk”.

Aste Põhikooli 1., 2.,3. klassis ei hinnata õpilast numbriliselt. Trimestri lõpus antakse kirjalik hinnang/ tagasiside õpilase edasijõudmisele erinevate õppe- ainetes. Hinnang antakse Stuudiumis olevas kujundava hindamise tunnistuse kaudu.

Õppeaasta lõpul antakse tunnistus vajadusel paber kandjal. Vajadusel on võimalik sõnalised hinnangud teisendada hindedkaalasse, mis on toodud lõikes

Muusikaõpetuses, kunstiõpetuses, kehalises kasvatuses, tööõpetuses, töö- ja tehnoloogiaõpetuses, draamaõpetuses, õpioskustes, pärimuskultuuris ja informaatikas hinnatakse 1.-9. klassini õpilasi arvestatud ja mittearvestatud. Vajadusel on võimalik sõnalised hinnangud teisendada hindedkaalasse, mis on toodud lõikes 4.2. Arvestatuks loetakse õppeaine siis kui õpilane on sooritanud õppe- veerandi jooksul 75% nõutavatest oskustest.

1.-9. klassini võib kasutada arvestatud ja mittearvestatud hindamist trimestri jooksul kõikides õppeainetes protsessihinnatena. Arvestatuks loetakse töö siis kui õpilane on saavutanud 50% nõutavatest oskustest. Kokkuvõtvad ja arvestuslikud tööd on hindelised.

43 Kokkuvõtvad hinded ja järgmise klassi üleviimine põhikoolis

Kokkuvõttev hindamine on hinnete koondamine trimestri- või aastahinneteks ning perioodi koondamine aastahinneteks.

Kokkuvõtva hindamisena mõistetakse ka teadmiste ja oskuste tõendamist juhul, kui kool arvestab kooli õppekava välist õppimist või tegevust koolis õpetatava osana.

Õpilast ja piiratud teovõimega õpilase puhul ka vanemat teavitatakse kokkuvõtvatest hinnetest trimestri lõpus, Stuudiumi kaudu. Aastahinded Stuudiumi kaudu kui ka vajadusel pabertunnistuse kaudu.

I ja II kooliastmes võib kokkuvõtva hindamisena kasutada vähemalt kaks korda õppeaastas toimuvat kirjeldavate sõnaliste kokkuvõtvate hinnangute andmist, millel ei pea olema numbrilist ekvivalenti. Kokkuvõtvas hinnangus peab selgelt kajastuma, kuivõrd taotletud õpitulemused on saavutatud.

Õppeaine trimestri hinne võib jätta välja panemata, kui õpilane on hinnataval perioodil puudunud rohkem kui 50% toimunud tundidest.

Kui trimestri kestel on õppeaine hinne või -hinnang jäänud andmata ja õpilane ei ole kasutanud võimalust järele vastata, hinnatakse aastahinde või -hinnangu väljapanekul vastaval perioodil omandatud teadmised ja oskused vastavaks hindele „nõrk” või antakse tulemustele samaväärne sõnaline hinnang.

Õpilasele, kelle trimestri hinne on „puudulik” või „nõrk”, kellele on antud samaväärne sõnaline hinnang või on jäetud hinne välja panemata, koostatakse selles õppeaines individuaalne õppekava või määratakse mõni muu tugisüsteem (nt logopeediline abi, parandusõpe jm) vastavalt kooli õppekavas sätestatule, et aidata omandada nõutavad teadmised ja oskused.

Aastahinnete või -hinnangute alusel otsustab õppenõukogu, kas viia õpilane järg- misse klassi, jätta täiendavale õppetööle või klassikursust kordama. Õpilaste järg- misse klassi üleviimise otsus tehakse enne õppeperioodi lõppu.

Õpilane jäetakse täiendavale õppetööle õppeainetes, milles tulenevalt trimestri hinnetest või -hinnangutest tuleks välja panna aastahinne „puudulik” või „nõrk” või samaväärne sõnaline hinnang. Täiendavale õppetööle jätmise otsustab õppenõukogu enne õppeperioodi lõppu. Täiendava õppetöö raames täidab õpilane õpetaja vahetul juhendamisel spetsiaalseid õppeülesandeid, et omandada õppekavaga nõutavad teadmised ja oskused. Täiendav õppetöö viiakse läbi pärast õppe- perioodi lõppu. Aastahinne või -hinnang pannakse välja pärast täiendava õppetöö lõppu, arvestades täiendava õppetöö tulemusi.

Õppenõukogu põhjendatud otsusega võib erandjuhul jätta õpilase klassikursust kordama, kui õpilasel on kolmes või enamas õppeaines aastahinne „puudulik” või „nõrk” või samaväärne sõnaline hinnang, täiendav õppetöö ei ole tulemusi andnud ning õppekavaga nõutavate õpitulemuste saavutamiseks ei ole otstarbekas rakendada individuaalset õppekava või muid koolis rakendatavaid tugisüsteeme. Õppenõukogu kaasab otsust tehes õpilase või tema seadusliku esindaja ning kuulab ära tema arvamuse. Õppenõukogu otsuses peavad olema esile toodud kaalutlused, mille põhjal peetakse otstarbekaks jätta õpilane klassikursust kordama.

Õppenõukogu põhjendatud otsusega võib jätta klassikursust kordama õpilase, kellel on põhjendamata puudumiste tõttu kolmes või enamas õppeaines aastahinne „puudulik” või „nõrk” või samaväärne sõnaline hinnang. Õppenõukogu kaasab otsust tehes õpilase või tema seadusliku esindaja ning kuulab ära tema arvamuse.

9. klassi õpilasele pannakse aastahinded välja enne lõpueksamite toimumist, välja arvatud õppeainetes, milles õpilane jäetakse täiendavale õppetööle.

Põhikooli ja gümnaasiumi riikliku õppekava või põhikooli lihtsustatud riikliku õppekava (abiõppe õppekava) järgi põhihariduse omandanud õpilasele, kelle õppeainete aastahinded on vähemalt rahuldavad ning kes on kõik lõpueksamid sooritanud positiivselt, antakse õppenõukogu otsusega põhikooli lõputunnistus.

Põhikooli ja gümnaasiumi riikliku õppekava või põhikooli lihtsustatud riikliku õppekava (abiõppe õppekava) järgi õppinud põhikoolilõpetajale, kellel on kuni kahe aasta- või lõpueksamihindeks «nõrk» või «puudulik», võib õpilase või tema seadusliku esindaja kirjaliku avalduse põhjal õppenõukogu otsusega anda põhikooli lõputunnistuse.

Lõigetes 8 ja 12 sätestatud tähtaegu ei kohaldata õpilase suhtes, kellele on koostatud individuaalne õppekava, kus on ette nähtud erisused järgmisse klassi üleviimise ajaks.

43.1 Täiendav õppetöö ja klassikursuse kordama jätmine

Õppeperioodi jooksul omandamata jäänud õppekavaga nõutavate teadmiste ja oskuste omandamise toetamiseks võib õpilase jätta täiendavale õppetööle, mis viiakse läbi pärast õppeperioodi lõppu. Täiendava õppetöö raames täidab õpilane õpetaja vahetel juhendamisel spetsiaalseid õppeülesandeid. Täiendava õppetöö tulemusi kontrollitakse ja hinnatakse.

Täiendavale õppetööle jätmise otsustab õppenõukogu enne õppeperioodi lõppu.

Täiendavale õppetööle jäetakse õpilane õppeainetes, milles tulenevalt veerandihinnetest või veerandite lõpus antud sõnalistest hinnangutest tuleks välja panna aastahinne «puudulik» või «nõrk» või anda samaväärne kokkuvõttev sõnaline hinnang.

Õppenõukogu põhjendatud otsusega erandjuhul jätta õpilase klassikursust kordama, kui õpilasel on kolmes või enamas õppeaines pandud välja aastahinne «puudulik» või «nõrk», täiendav õppetöö ei ole tulemusi andnud ning õppekavaga nõutavate õpitulemuste saavutamiseks ei ole otstarbekas rakendada individuaalset õppekava või muid koolis rakendatavaid tugisüsteeme. Õppenõukogu kaasab otsuse tegemisel õpilase või tema seadusliku esindaja ning kuulab ära tema arvamuse. Õppenõukogu otsuses peavad olema välja toodud kaalutlused, millest tulenevalt on leitud, et õppekavaga nõutavate õpitulemuste saavutamiseks on otstarbekas jätta õpilane klassikursust kordama. Klassikursust ei jäeta kordama lihtsustatud riikliku õppekava (abiõppe õppekava) ja toimetuleku riikliku õppekava järgi õppivaid õpilasi ning gümnaasiumiastmel õppivaid õpilasi

43.2 Põhikooli lõpetamine

Põhikooli lõpetab õpilane, kellel õppeainete viimased aastahinded on vähemalt „rahuldavad”, kes on kolmandas kooliastmes sooritanud loovtöö ning kes on sooritanud vähemalt rahuldava tulemusega eesti keele eksami, matemaatikaeksami ning ühe eksami omal valikul.

Põhikooli lõpetanuks võib õpilase või tema seadusliku esindaja kirjaliku avalduse alusel ja õppenõukogu otsusega pidada ning põhikooli lõputunnistuse anda õpilasele:

- 1) kellel on üks nõrk või puudulik eksamihinne või õppeaine viimane aastahinne;
- 2) kellel on kahes õppeaines kummaski üks nõrk või puudulik eksamihinne või õppeaine viimane aastahinne.

Haridusliku erivajadusega õpilasele, kellel käesolevas määruses sätestatud tingimustel kooli õppekavaga või nõustamiskomisjoni soovitusel individuaalse õppekavaga on vähendatud või asendatud käesolevas määruses sätestatud taotletavaid õpitulemusi, on lõpetamise aluseks kooli või individuaalses õppekavas määratud õpitulemuste saavutus. Haridusliku erivajadusega õpilasel on õigus sooritada põhikooli lõpueksamid eritingimustel vastavalt „Põhikooli- ja gümnaasiumiseaduse” § 30 lõike 2 alusel haridus- ja teadusministri määrusega kehtestatud lõpueksamite korraldamise tingimustele ja korrale.

Õpilane, kelle õppekeel ei ole eesti keel, kes õpib keelekümblusklassis või kes asus eesti õppekeelega koolis või klassis õppima viimase kuue õppeaasta jooksul, võib lõikes 1 nimetatud eesti keele eksami asemel sooritada eesti keele teise keelena eksami.

Varem välisriigis õppinud õpilane, kes on enne lõpueksamite toimumist Eestis põhikoolis õppinud kuni kolm järjestikust õppeaastat ning kellele on eesti keele õppimiseks koostatud individuaalne õppekava, võib eesti keele või eesti keele teise keelena eksami sooritada temale koostatud individuaalse õppekava põhjal ettevalmistatud koolieksamina.

Põhikooli lõpetanuks peetakse eksterni, kes on sooritanud põhikooli lõpueksamid ning aineksamid nendes õppeainetes, milles tal puuduvad põhikooli lõputunnistusele kantavad hinded või milles tal ei ole tõendatud teadmisi ja oskusi varasemate õpi- ja töökogemuste arvestamise kaudu. Eksterni ei hinnata kehalises kasvatuses, käsitöös ja kodunduses ning tehnoloogiaõpetuses. Koolid, kus rakendatakse mittestatsionaarset õppevormi, on kohustatud looma võimaluse kooli lõpetamiseks eksternina koolikohustusliku ea ületanud isikule, kes on esitanud koolile sellekohase kirjaliku taotluse hiljemalt jooksva õppeaasta 1. novembriks. Kooli

lõpetamisel eksternina võimaldatakse lõpetajale kooli poolt juhendatud õppetegevust kokku vähemalt 15 arvestusliku õppetunni ulatuses. Muus osas toimub õppimine iseseisvalt.

44 Õpilaste ja lastevanemate teavitamine ja nõustamise korraldus

Kool tagab õpilasele ning vanematele teabe kättesaadavuse õppe ja kasvatuse korralduse kohta ning juhendamise ja nõustamise õppetööd käsitlevates küsimustes. Peamised õppe- teemad, vajalikud õppevahendid, hindamise korraldus ja planeeritavad üritused tehakse õpilasele teatavaks iga õppeperioodi algul.

Kooli ja vanemate koostöö koordineerimiseks kutsub direktor kokku vähemalt üks kord õppeaastas lastevanemate üldkoosoleku.

Koolikorraldust reguleerivad dokumendid on kättesaadavad kooli kodulehel.

Kool nõustab vajaduse korral õpilase vanemat õpilase arengu toetamises ja kodus õppimises.

Klassi-või aineõpetajad jälgivad õpilase arengut ja toimetulekut koolis ning vajaduse korral kohandavad õpet vastavalt õpilase vajadustele. Õpilase võimete ja annete kõrgeimale võimalikule tasemele arendamiseks tuleb põhikoolis selgitada välja õpilase individuaalsed õpi- vajadused, valida sobivad õppemeetodid ning korraldada diferentseeritud õpet

Kool tagab õpilasele, kellel tekib ajutine mahajäämus eeldatavate õpitulemuste saavutamisel, täiendava pedagoogilise juhendamise väljaspool õppetunde. Vajadusel koosta- takse individuaalne õppekava või suunatakse õpiabi tundidesse

Õpilase arengu toetamiseks korraldatakse temaga koolis arenguestlusi, mille põhjal lepitakse kokku edasises õppes ja arengu eesmärkides. Arenguestluste korraldamine käib vastavalt koolis kinnitatud arenguestluste korrale.

Kool korraldab õpilaste ja vanemate teavitamist edasiõppimisvõimalustest ning tagab õpilastele karjääriteenuste (karjääriõpe, -info või -nõustamine) kättesaadavuse.

45 Hariduslike erivajadustega õpilaste õppekorralduse põhimõtted, tugiteenuste rakendamise kord

HEV õpilastele tugisüsteemide määramise eesmärk on õpilaste erivajaduste õigeaegne märkamine ja sekkumine, et ennetada püsivaid õpiraskusi, koolist väljalangemist ning tagada põhikooli lõpetamine positiivsete tulemustega. Varajane märkamine ja sekkumine annavad õpilasele võimaluse õppida võimetekohaselt.

45.1 HEV õpilaste tugi- ja nõustamissüsteemi töökorraldus Aste Põhikoolis

PGS § 37.

Haridusliku erivajadusega õpilane

Haridusliku erivajadusega õpilane on õpilane, kelle andekus, õpiraskused, tervises seisund, puue, käitumis- ja tundeeluhäired, pikemaajaline õppes eemalviibimine või kooli õppekeele ebapiisav valdamine toob kaasa vajaduse teha muudatusi või kohandusi õppe sisus, õppeprotsessis, õppe kestuses, õppekoormuses, õppekeskkonnas (nagu õppevahendid, õpperuumid, suhtluskeel, sealhulgas viipekeel või muud alternatiivsed suhtlusvahendid, tugipersonal, spetsiaalse ettevalmistusega pedagoogid), taotletavates õpitulemustes või õpetaja poolt klassiga töötamiseks koostatud töökavas.

46 Tugispetsialistid koolis

1,0 sotsiaalpedagoog

0,5 eripedagoog,

1,0 õpiabiõpetaja,

1,0 pikapäevaõpetaja

Logopeedi teenus: Rajaleidaja , Kallemäe Kooli tugiteenuste meeskond

Tegevused õpiabivajaduse väljaselgitamisel:

1.Koostöö ning infovahetus tulevase lasteaiaõpetajate, tulevase 1.klassi õpetaja ja logopeedi vahel HEV laste väljaselgitamiseks.

2.Õpilase jälgimine aineõpetajate ja klassijuhataja poolt, probleemide ilmnemisel HEV koordinaatori teavitamine.

3. Eripedagoog- logopeedi uuringud, vajadusel kliiniliste lisauuringute või maakondliku ÕNK tugiteenuste soovitamise lapsevanemale.

4. Arenguvestlus koos õpilase ja lapsevanemaga.

5. HEV töörühma kokkukutsumine.

6. Õpilase individuaalse arengu jälgimise kaardi (IAJK) täitmine.

46.1 Rakendatavad tugimeetmed:

- Klassijuhataja töö
- Aineõpetaja konsultatsioonides osalemine
- Puuduliku veerandihinde korral kohustuslikus ainekonsultatsioonis osalemine
- Õpitulemusvestlused klassijuhataja ja/või aineõpetajaga.
- Arenguvestluste läbiviimine.
- Võimekamate õpilaste märkamise, aineringi suunamine, ettevalmistamine aineolümpiaadideks, konkurssideks, võistlusteks jms
- Pikapäevarühma töö
- Logopeediline abi
- Õpiabirühma suunamine
- Võimalusel abiõpetaja või tugiisiku rakendamine
- Vajadusel valla sotsiaaltöötaja kaasamine
- Individuaalse õppekava koostamine
- Võimalusel ja vajadusel maakondliku ÕNK tugiteenuste kasutamine

Nõustamiskomisjoni ettepanekul põhinevate meetmete rakendamine

Klassijuhataja töö

Klassijuhataja jälgib õpilaste õppeedukust ja käitumist ning õpi- või käitumisraskuste ilmnemisel teavitab HEV koordinaatorit ning teeb ettepanekuid „Õpilase individuaalse arengu jälgimise kaardi avamiseks“ ning on otseseks infoedastajaks kooli ja kodu vahel.

Aineõpetaja konsultatsioonides osalemine (Alus: Põhikooli- ja gümnaasiumiseadus §37 lg 1)

Aineõpetaja tagab õpilasele, kellel tekib ajutine mahajäämus eeldatavate õpitulemuste saavutamisel, täiendava pedagoogilise juhendamise väljaspool õppetunde ja kasutab diferentseeritud õppe võimalusi. Aineõpetajate konsultatsioonide ajad avalikustatakse kooli veebilehel ning aineõpetaja teavitab vastavaid õpilasi konsultatsioonide vajalikkusest.

Puuduliku veerandihinde korral kohustuslikus ainekonsultatsioonis osalemine

(Alus: Põhikooli riiklik õppekava §22 lg 4)

Kohustuslik konsultatsioon on mõeldud süveneva mahajäämuse vältimiseks.

Kohustuslikust aineõpetaja konsultatsioonist osavõtmiseks saab õpilane konsultatsioonide graafiku toimivate aegade ja läbitavate teemadega. Samuti saab teatise lapsevanem, kes tagastab selle allkirjastatult.

Õpitulemusvestlused klassijuhataja ja/või aineõpetajaga

Aineõpetajad koostöös klassijuhatajaga ja vajadusel HEV koordinaatoriga jälgivad õpilaste õppetöötulemusi ja vestlevad õpilasega individuaalselt, et anda teavet tema õpitulemustest, vajakajäämistest ning õpitulemuste parandamise võimalustest. Võimalusel sõlmitakse õpilasega kirjalik kokkulepe tema vastutuse suurendamiseks õpitulemuste parandamisel.

Käitumisest tingitud õpiraskuste korral viiakse läbi sarnaseid ümarlauavestlusi, vajadusel koostatakse klassijuhatajaga koostöös käitumise tugikava.

Arenguvestluste läbiviimine (Alus: Põhikooli- ja gümnaasiumiseadus §37 lg 5)

Õpilase arengu toetamiseks korraldatakse temaga koolis vähemalt üks kord õppeaasta jooksul arenguvestlus, mille põhjal lepitakse kokku edasises õppes ja arengu eesmärkides.

Võimekamate õpilaste märkamine, aineringi suunamine, ettevalmistamine aineolümpiaadideks, konkurssideks, võistlusteks jms

(Alus: Põhikooli- ja gümnaasiumiseadus §48 lg 2)

Kui õpilase hariduslik erivajadus tuleneb tema andekusest, tagatakse talle individuaalse õppekava rakendamine või täiendav juhendamine aineõpetajate poolt (konsultatsioonid ja / või teiste vastava valdkonna spetsialistide poolt haridusprogrammide või teiste haridusasutuste kaudu.

Pikapäevarühma töö (Alus: Põhikooli- ja gümnaasiumiseadus § 37 lg 4)

Pikapäevarühm võimaldab õpilasele tuge ja järelevalvet õppetööst vaba aja sisustamisel ning koduste õpiülesannete täitmisel, pedagoogilist juhendamist ja suunamist huvitegevuses ning huvide arendamisel. Tugimeetmena rakendatakse pikapäevarühma kokkuleppel lapsevanemaga. Pikapäevarühma töökorralduse ja päevakava kehtestab kooli direktor.

Logopeediline abi (Alus: Põhikooli- ja gümnaasiumiseadus §37 lg 2) Logopeed:

nõustab hariduslike erivajadustega õpilasi, nende vanemaid ja aineõpetajaid.

osaleb Õpilase individuaalse arengu jälgimise kaardi täitmisel ning individuaalsete õppekavade koostamisel ja hindamisaluste väljatöötamisel.

otsustab koos aineõpetajate ning teiste tugispetsialistidega kõne- ja kirjutamispuudega õpilaste kirjalike tööde diferentseeritud hindamise vajaduse üle.

teeb koostööd tulevase 1.klassi õpetajaga hariduslike erivajadustega õpilaste väljaselgitamisel.

Õpiabirühma suunamine

(Alus: Põhikooli- ja gümnaasiumiseadus §49 lg 1)

Õpiabirühma võetakse vastu ajutiste ainealaste õpiraskustega ja väljakujunemata õpioskustega ning logopeediliste probleemidega põhikooli õpilane, kes vaatamata klassi- ja aineõpetajate abile ja nõustamisele ei suuda täita põhikooli riikliku õppekava nõudeid või kes vajab õpioskuste ja

harjumuste kujundamiseks toetavat õppekorraldust.

Õpilane võetakse õpiabirühma vastu aineõpetaja koostatud IÕK alusel, HEV koordinaatori ettepanekul ja kooli direktori otsusel ning lapsevanema nõusolekul.

Võimalusel abiõpetaja või tugiisiku abi rakendamine

(Alus: Põhikooli- ja gümnaasiumiseadus §46 lg 9)

Abiõpetaja või tugiisiku vajalikkust märkab aineõpetaja ja/ või HEV koordinaator ning teavitab sellest kooli juhtkonda.

Abiõpetaja või tugiisiku teenuse rakendamiseks loob võimalused kooli pidaja ning selle korraldab direktor.

Individuaalse õppekava koostamine (Alus: Põhikooli- ja gümnaasiumiseadus §18)

Õpilasele, kelle veerandihinne on «puudulik» või «nõrk», kellele on antud samaväärne sõnaline hinnang või on jäetud hinne välja panemata, koostatakse selles õppeaines individuaalne õppekava või määratakse mõni muu tugisüsteem vastavalt kooli õppekavas sätestatule, et aidata omandada nõutavad teadmised ja oskused. (RÕK § 22 lg7)

Kool võib teha õpilast õpetades muudatusi või kohandusi õppeajas, õppesisus, õppeprotsessis ja õppekeskkonnas. Kui muudatuste või kohandustega kaasneb nädalakoormuse või õppe intensiivsuse oluline kasv või kahanemine võrreldes kooli õppekavaga või riiklikes

õppekavades sätestatud õpitulemuste vähendamine või asendamine, tuleb õpilasele koostada riiklikes õppekavades sätestatud korras individuaalne õppekava.

Kui haridusliku erivajadusega õpilasele koostatud individuaalse õppekavaga nähakse ette riiklikus õppekavas sätestatud õpitulemuste vähendamine või asendamine või kohustusliku õppeaine õppimisest vabastamine, võib individuaalset õppekava rakendada nõustamiskomisjoni soovitusel.

Individuaalse õppekava koostab IAJK alusel aine- või klassiõpetaja koostöös HEV koordinaatori või teiste tugispetsialistidega. IÕK rakendatakse vanema avalduse, klassijuhataja, aine- või klassiõpetaja, direktiooni ettepanekul, samuti meditsiiniliste uuringute tulemusel tehtud ettepanekute alusel. Rakendamise otsuse kinnitab kooli direktor.

Võimalusel ja vajadusel maakondliku ÕNK(Rajaleidja) tugiteenuste kasutamine.

Kui koolis rakendatavad tugimeetmed ei anna HEV õpilase puhul eeldatud õpitulemusi või lapsevanem ei nõustu koolis pakutavate tugiteenuste võimalustega, soovitatakse lapsevanemal pöörduda piirkondlikku ÕNK-sse täiendava nõustamise ja soovitude saamiseks.

Nõustamiskomisjoni ettepanekul põhinevate meetmete rakendamine. (Alus: Põhikooli- ja gümnaasiumiseadus § 48)

Kui erinevad koolis rakendatavad tugimeetmed ei anna HEV õpilase puhul eeldatud õpitulemusi ja õpilane ei arene võimetekohaselt, mida tõendavad ka eelnevad meditsiinilis-psühholoogilised uuringud, suunab kool õpilase maakondlikku nõustamiskomisjoni.

Komisjoni suunamist ja vastava dokumentatsiooni täitmist korraldab HEV koordinaator tuginedes HEV töörühma ettepanekutele. Õpilase nõustamiskomisjoni suunamiseks annab lapsevanem nõusoleku.

Nõustamiskomisjoni soovitusel ja vanema nõusolekul rakendab kool õpilasele lihtsustatud, toimetuleku, hooldusõpet või, õppe korraldamist põhikooli lihtsustatud riikliku õppekava järgi, tervises seisundist tulenevat koduõpet või ühele õpilasele keskendatud õpet, põhikooli riiklikus õppekavas ettenähtud õpitulemuste asendamist või vähendamist või kohustusliku õppeaine õppimisest vabastamist.

46.2 HEV õpilaste õppimist ja arengut toetav töörühm

Töörühma kuuluvad:

Eripedagoog, õpiabiõpetaja, HEV koordinaator, juhtkonna esindaja Vajadusel ja võimalusel kaasatakse: Klassijuhataja, aineõpetaja, valla sotsiaaltöötaja, pikapäevarühma õpetaja, ringijuhendajad, lapsevanem, ÕNK spetsialistid, lastekaitse spetsialist, tugiisik, abiõpetaja

Töörühma ülesanded:

- Koostöös töörühma liikmetega märgata ja selgitada välja õpilased, kellel esinevad raskused riikliku õppekava poolt sätestatud õpitulemuste saavutamisel.
- Teavitada lapsevanemat tekkinud probleemidest, viia läbi ümarlauavestlusi osapoolte kaasamisega ja sõlmida kokkuleppeid edaspidiseks õpilase toetamiseks.
- Koostöös töörühma liikmetega määrata õpilasele lähtuvalt tema hariduslikust erivajadusest sobiv tugimeede.
- Teha kokkuvõtteid ja anda ülevaade õpilase arengust ning tugimeetme sobilikkusest.

Töökorraldus:

Töörühm kutsutakse kokku vastavalt vajadusele. Ettepaneku töörühma kokkukutsumiseks teeb HEV koordinaator.

Töörühma koosseis võib vastavalt vajadusele muutuda.

Töörühma töö ja otsused protokollitakse.

Õpilase kohta kogutud infot kasutatakse vastavalt isikuandmete kaitse seadusele ning säilitatakse juhtkonna poolt kehtestatud nõuetele.

Koduõpe

Koduõpe on õppetöö väljaspool kooli ruume tulenevalt õpilase tervislikust seisundist või õppetöö läbiviimise korraldamine lapsevanema (eeskostja, hooldaja) poolt. Rakendamise aluseks on nõustamiskomisjoni soovitus või lapsevanema (eestkostja) taotlus õppenõukogu otsusel. Taotlus tuleb esitada 20 augustiks või 20. detsembriks ning õppetöö aluseks on individuaalne õppekava, mille koostab koduõpet läbiviiv isik koostöös kooliga.

. Tugispetsialistide teenuse kasutamine

Koostöö eriala- ja eriarstiga

Koostöö eriarstiga toimub lapsevanema vahendusel. Eriarstile suunamise soovitus teeb lapsevanemale teatavaks klassijuhataja või HEV õpilase õppe koordineerija.

Lapsevanema taotlusel väljastatakse lapsevanemale kokkuvõtte õpilase õppimisest ja toimetulekust koolis. Kokkuvõtte koostamisel osalevad HEV õppe koordineerija, klassijuhataja ja tugisüsteemi spetsialistid, vajadusel kaasatakse aineõpetajaid.

Eriarstilt saadud otsusest teavitab lapsevanem klassijuhatajat või HEV õppe koordineerijat.

Lepitakse kokku koolile tagasiside andmine ja vajadusel vestlusring, õpilasabi ümarlaud.

Nõustamiskomisjoni otsusel kooli poolt vajadusel ja võimalusel rakendatavad tugiteenused
koolikohustuse täitmise edasilükkamine

õpiraskustega õpilaste klass

põhikooli lihtsustatud riikliku õppekava järgi õpe

tundeelu- ja käitumishäiretega laste klass

kasvatusraskustega laste klass

ühele õpilasele keskendatud õpe

koduõpe tervislikel põhjustel

individuaalne õppekava

spetsiifiliste erivajadustega õpilaste väikeklass

47 Töö andekate õpilastega

Õpilase andekust käsitletakse haridusliku erivajadusena, kui õpilane oma kõrgete võimete tõttu omab eeldusi saavutada väljapaistvaid tulemusi ning on näidanud kas eraldi või kombineeritult eelkõige järgmisi kõrgeid võimeid: üldine intellektuaalne võimekus, akadeemiline võimekus, loominguline mõtlemine, liidrivõimed, võimed kujutavas või esituskunstis, psühhomotoorne võimekus.

Andekate õpilaste väljaselgitamisel lähtutakse litsentsitud spetsialistide poolt läbiviidud standardiseeritud testide tulemustest, väga heade tulemuste saavutamisest üleriigilistel või rahvusvahelistel aineolümpiaadidel, konkurssidel või võistlustel ning valdkonna ekspertide hinnangutest.

Andekate õpilaste toetamiseks kasutatakse Aste Põhikoolis järgmisi võimalusi:

·suunamine õpilase andeid toetavasse aine- või huviringi, huvi- või teaduskooli

- diferentseeritud töö ainetunnis
  - lisaõpe konsultatsioonide ajal
  - ettevalmistamine osalemiseks ainekonkurssidel, olümpiaadidel jm võistlustel
- loovtööde koostamine
- vajaduse korral individuaalse õppekava rakendamine

48 HEV õpilasele rakendatud tugimeetmete tõhususe analüüs

HEV õpilasele rakendatud tugimeetmete tulemuslikkuse hindamiseks kirjeldavad kõik meetme rakendamisel osalenud õpetajad ja tugispetsialistid vastavalt vajadusele, kuid mitte vähem kui kord õppeaastas õpilase individuaalse arengu kaardil õpilase arengut, toimetulekut ja soovitusi. Ühisel õpilasabi ümarlaua koosolekul hindavad HEV koordineerija, õpetajad ja tugispetsialistid meetmete tõhusust või järgnevate meetmete rakendamist.

Ümarlaua töö tulemusena täpsustatakse õpilasele vajalik tugisüsteem.

Kokkuvõtte fikseeritakse õpilase individuaalse arengu jälgimise kaardil ning arenguvestlusel teavitatakse kokkuvõtte sisust ka lapsevanemat.

Hariduslike erivajadustega õpilaste õppekorralduse põhimõtted, tugiteenuste rakendamise kord

Hariduslike erivajadustega õpilastega tööd koordineerib koolis HEV koordinaator

HEV koordinaator toetab ja juhendab õpetajaid hariduslike erivajadustega õpilaste väljaselgitamisel ning teeb õpetajatele, vanemale ja direktorile ettepanekuid edaspidiseks pedagoogiliseks tööks, koolis pakutavate õpilase arengut toetavate meetmete rakendamiseks või täiendavate uuringute läbiviimiseks Kuressaare Rajaleidja Keskuses

Hariduslike erivajadustega õpilane on õpilane, kelle andekus, õpiraskused, terviseseisund, puue, käitumis- ja tundeeluhäired, pikemaajaline õppes eemalviibimine või kooli õppekeele ebapiisav valdamine toob kaasa vajaduse teha muudatusi või kohandusi õppe sisus, õppeprotsessis, õppe kestuses, õppekoormuses, õppekeskkonnas, taotletavates õpitulemustes või õpetaja poolt klassiga töötamiseks koostatud töökavas.

Õpilase hariduslike erivajaduste väljaselgitamiseks viiakse koolis läbi pedagoogilist hindamist, õpilase käitumise korduvat ja täpsemat vaatlust. Õpilase kohta käiv teave koondatakse õpilase individuaalsuse kaardile. Vajadusel soovitatakse lapsevanemale õpilase psühholoogilist hindamist ja meditsiinilisi uuringuid väljaspool kooli.

Haridusliku erivajaduse tuvastamiseks läbiviidud pedagoogilis-psühholoogilise hindamise tulemused, õpetajate täiendavad tähelepanekud ja soovitused õpilase tugevate ja arendamist vajavate külgede kohta, kooli tugispetsialistide soovitused, testimiste ja uuringute tulemused ning nõustamiskomisjoni soovitused õppe korraldamiseks ja sellest tulenevalt õpilasele rakendatud meetmed dokumenteeritakse haridusliku erivajadusega õpilase arengu ja toimetuleku jälgimiseks koostatud individuaalse arengu jälgimise kaardil.

49 Karjääriõppe, sh karjääriinfo ja nõustamise korraldamine

- Koolis toimub karjääriõpe läbiva teema „Elukestev õpe ja karjääri planeerimine“ käsitlemise kaudu õpetajate poolt. Läbiva teema „Elukestev õpe ja karjääri planeerimine“ sisu ja eesmärgid arvestatakse kooli õpikeskkonna kujundamisel. Sellest lähtudes tuuakse aineõppesse sobivad teemakäsitlused, näited ja meetodid, viiakse koos läbi ainete üleseid, klasside vahelisi ja ülekoolilisi projekte. Tunnivälise tegevuse käigus saavad õpilased projekti- ja kutsepäevade, õppekäikude jms raames toetust karjääriotsuste ja eneseteostuse planeerimiseks.

Karjääriõppe hulka kuulub ka karjääri- ja tööteemalise kirjanduse soovitamine ning kataloogide tutvustamine edasiõppimise või õppekavavälise õppimise võimaluste kohta. Karjääriõpet toetab veebilehekülg aadressil- <http://www.rajaleidja.ee>

Koolis osutatakse karjäärinõustamist III kooliastme õpilastele, et kujundada valmisolekut tööjõuturul parema rakendatavuse saavutamiseks ja iseseisva otsustusvõime arendamiseks.

Koolis korraldatakse 9. klassi õpilastele nõustamist ning viiakse läbi kutsesobivustestid Karjäärinõustamise keskuse poolt.

9. klassi õpilased osalevad igal aastal kutsehariduskeskuse ja keskkoolide lahtiste uste päevadel. Samuti külastavad kooli erinevate kutseõppeasutuste ja keskkoolide- gümnaasiumide esindajad. 9. klassi õpilastega käivad kohtumas erinevate elukutsete esindajad.

Karjääriteenuste kättesaadavus tagatakse:

Ainetundides läbiva teema “Elukestev õpe ja karjääri planeerimine“ käsitlemisel.

Karjääriõppe ainetunni kaudu 9. klassis

Ürituste kaudu (ettevõtluskuu, kooli laadapäevad jne.)

Edasiõppimist tutvustavate õppepäevade kaudu

50 Õpilaste ja lastevanemate teavitamine ja nõustamise korraldus

Õpetajate koostöö ja töö planeerimise põhimõtted

Õpetaja koostöö eesmärgiks on õppekavas kirjeldatud taotleivate õpitulemusteni jõudmine õppe- ja kasvatustegevuse kaudu, lähtudes õpiväljunditest, etteantud ajast, õppekavas kirjeldatud õppesisust ja õppetegevusest

Õpetaja töö planeerimine toimub õppekava alusel lähtudes põhikooli riiklikus õppekavas sätestatud üldistest põhimõtetest õppe- ja kasvatustegevuse kavandamisele ja korraldamisele.

Väljundipõhises õppes on õpetaja pädevuses otsustada, mil määral ta soovib enda tegevust kavandades seda kirjeldada taas esitavas vormis.

Kuna õpiväljundid on riiklikul tasandil kirjeldatud ning kavandatud on ka õppeaine sisu ning osaliselt õppemethodika, siis õpetajal tuleb mõelda järgmise sammuna, kui palju õpilasel kulub aega iga väljundi saavutamiseks. Õpetajal tuleb tagada õpiväljundite sidusus õppetöö mahu ja õppekorraldusega.

Kavandamise alus on see kui palju keskmine õpilane suudab kindla ajavahemiku jooksul õppida. Arvestuslik õppeaeg on tundide hulk, mida keskmine õpilane õpiväljundi jõudmiseks eeldavalt vajab. Arvestuslikku õppeaega mõjutavad õpilase varasemad kogemused, teadmised, oskused jms.

Töömahu arvestamisel tuleb arvesse võtta õppetegevused, õpilaste tegevused ja hindamise meetodid. Õpilasele õpiväljundite omandamiseks etteantud ajahulk on määratud õigusaktidega, tunnijaotusplaaniga.

Kavandades peab õpetaja teadvustama, et kunagi pole nii palju aega, et õpilane võiks selgeks saada kõik, mida õpetaja tahab õpetada. Tuleb teha kompromisse ja leida kesktee olemasoleva aja ja soovitud tulemuste vahel.

Väljundipõhises õppes toimub õppeprotsessi kavandamine selliselt, et esmalt määratletakse eesmärgid, mida õppimise ja õpetamise kaudu soovitakse saavutada, seejärel kavandatakse kuidas eesmärkide saavutatust hinnata ja alles seejärel konkretiseeritakse õppesisu ja meetodid

51 Kooli õppekava uuendamise ja täiendamise kord

Kooli õppekava muutmise algatamine

Kooli õppekava uuendamine või täiendamine toimub algatustaotluse alusel, mis tuleb esitada kooli direktorile kirjalikku taasesitamist võimaldavas vormis koos ettepanekute ja põhjendustega.

Kui kooli õppekava uuendamise või täiendamise vajadus on tingitud muudatustest õigusaktides, siis algatab kooli põhimääruse muutmise kooli direktor.

Kooli direktor esitab kooli õppekava uuendamise või täiendamise eelnõu enne kehtestamist arvamuse andmiseks hoolekogule, õpilasesindusele ja õppenõukogule.

Kooli direktor vaatab hoolekogu, õpilasesinduse ja õppenõukogu arvamused läbi. Kui hoolekogu, õpilasesindus või õppenõukogu on leidnud, et kavandatavad õppekava muudatused on vastuolus kehtiva õigusega, siis kutsub direktor kokku õppekava uuendamise ja täiendamise töörühma, kes viib kooli õppekava muudatused vastavusse kehtiva õigusega.

Kooli õppekava kehtestamine

- Tulenevalt „Põhikooli- ja gümnaasiumiseadusest“ § 17 lõikest 2 on kooli õppekava kehtestajaks kooli direktor. Kooskõlas „Põhikooli- ja gümnaasiumiseaduse“ § 71 lõikega 3, toimub kooli õppekava kehtestamine käskkirjaga, mis vastab „Haldusmenetluse seaduses“ sätestatud nõuetele.

Kooli õppekava muudatuste avalikustamine

Kool avalikustab, tulenevalt „Põhikooli- ja gümnaasiumiseaduses“ § 69 lõikes 1 sätestatud nõudest, kooli õppekava koos muudatustega kooli veebilehel ja loob kooli raamatukogus võimalused kooli õppekavaga tutvumiseks

